

FRÍMÚRARINN

Fréttblað Frímúrarareglunnar á Íslandi

Skrifstofutæki

fyrir öll fyrirtæki

RICOH

Mikið úrval ljósritunarvélum,
prenturum og skönnum
fyrir stór sem smá fyrirtæki.

Hafðu samband við sölumenn okkar og sjáðu hvað við
getum gert fyrir þig

ROSENGRENS

Öryggis-og peningaskápar

BISLEY

Skjala-og skrifstofuskápar

S T O F N A Ð 1 9 5 3

OPTIMA

Vínlandsleið 6-8, S. 588 9000

Optima er aðili að rammasamningi Ríkiskaupa

HÖNNUN FYRIR LÍFIÐ

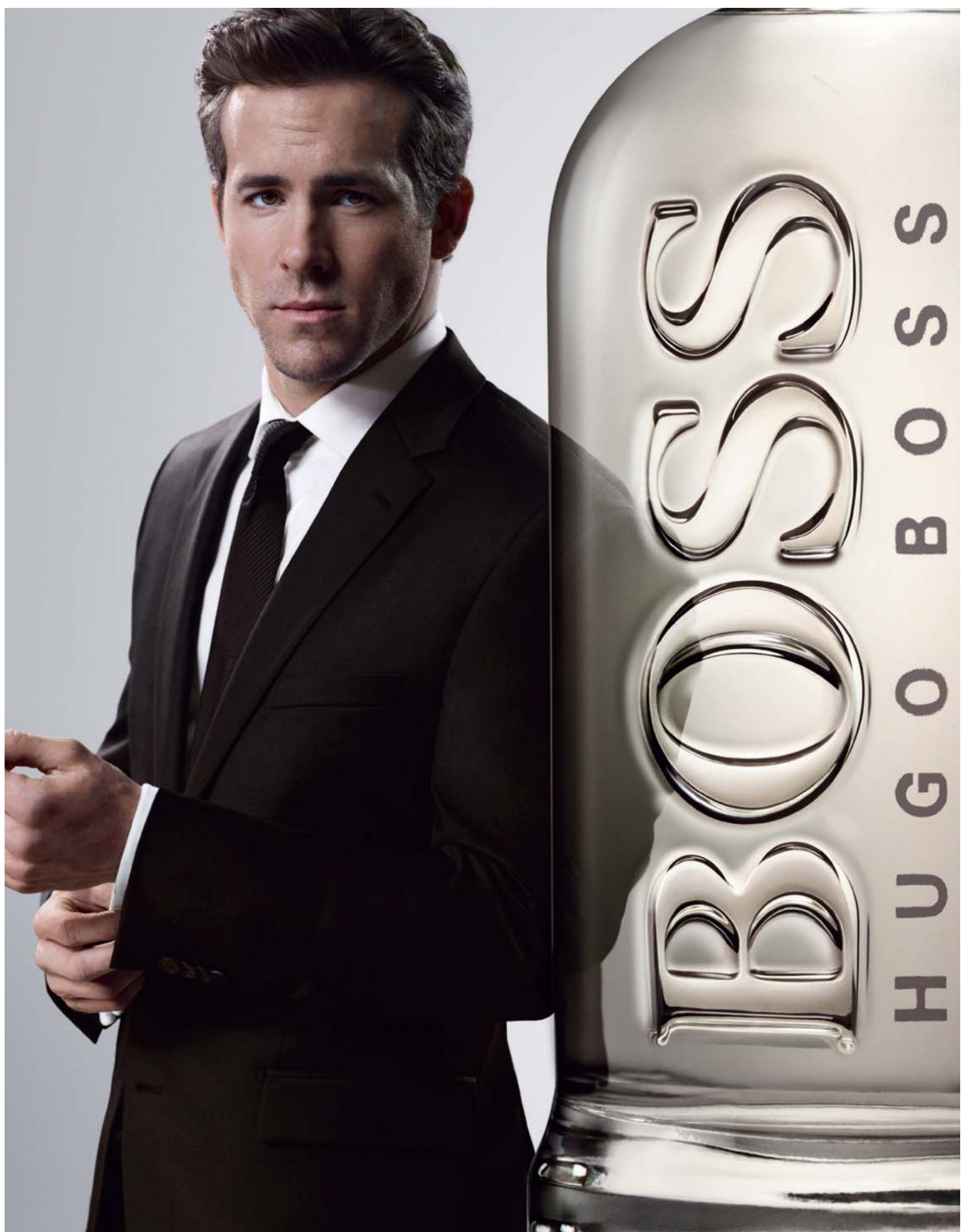
Miele

Eldhústækin frá Miele og eldhúsinnréttingarnar frá Eirvík mynda rétta upplifun í eldhúsið þitt.

Líttu við í glæsilegri verslun Eirvíkur og fáðu tilboð í heildarlausnina.

EIRVÍK

Opið virka daga frá kl. 10:00-18:00 og laugardaga frá kl. 11:00-15:00 | Suðurlandsbraut 20, Reykjavík | Sími 588 0200 | www.eirvik.is

BOSS. BOTTLED. FRAGRANCE FOR MEN
FEATURING RYAN REYNOLDS

BOSS
HUGO BOSS

FRÍMÚRARINN

Útgefandi

Frímúrarareglan á Íslandi
Skúlagötu 53-55,
Pósthólf 5151, 125 Reykjavík

YAR

Pétur K. Esrason (R&K)

Ritstjóri

Steingrímur S. Ólafsson (IX)
denni@islandia.is

Ritstjórn

Guðbrandur Magnússon (X)
gudbrandur.magnusson@gmail.com

Páll Júlíusson (IX)
pj@pj.is

Ólafur G. Sigurðsson (VII)
olafurs@grantthornton.is

Pétur S. Jónsson (VI)
pedro@medialux.com

Pór Jónsson (VI)
thor12@ru.is

Prófarkalestur

Bragi V. Bergmann (VIII)
bragi@fremri.is

Netfang

Greinar sendist til
frimur@centrum.is
merktar: Frímúrarinn

Prentun:

Litlaprent ehf., Kópavogi

Efni greina í blaðinu eru skoðanir höfundar og þurfa ekki að vera í samræmi við skoðanir Reglunnar. Höfundar efnis framselja birtingarrétt efnisins til útgefanda. Ritstjórn áskilur sér rétt til að ritstýra aðsendu efni.

Forsíðumynd

Skipunarbréf (konstitutionspatent) um stofnun sjálfstæðrar Frímúrarareglu á Íslandi, gefið út í Kaupmannahöfn 1. júní 1951. Ljósmynd: Kristján Maack

„Markmið Reglunnar er að göfga og bæta mannlífið. Reglan vill efla góðvild og drengskap með öllum mönnum og auka bróðurþel þeirra á meðal.“

Stefnumótun

Frá því frímúrarastarf hófst hér á landi hefur samfélagið tekið algjörum stakkaskiptum og hagur fólks gjörbreyst til hins betra. Og sé litið til upphafs frímúrarastarfs í heiminum öllum hafa samfélagsbreytingar verið ótrúlega miklar. En allan þennan tíma hefur innra starf frímúrarara staðið nær óbreytt.

Þrátt fyrir jákvæða þróun samfélaga og bættan efnahag hefur maðurinn sjálfur hins vegar ekkert breyst. Þarfir bræðranna eru hinar sömu nú og áður og gildir þá einu hvort horft er til baka í árum eða öldum. Því eiga gildi og boðskapur Frímúrarareglunnar jafnvel við nú og áður. Boðskapurinn er eilífur og óháður tíma. Markmiðið stendur óhaggað, að göfga og bæta mannlífið, að efla góðvild og drengskap með öllum mönnum og auka bróðurþel þeirra á meðal.

En þrátt fyrir boðskap og markmið eru viðgangur og framtíð Frímúrarareglunnar ekki sjálfgefin. Á hverjum tíma þarf að gæta þess að starfið laði til sín bræður og sé árangursríkt.

Eftir 5 ár verða 100 ár liðin frá því fyrsta Jóhannesarstúkan, Edda, var stofnuð hér á landi. Þau tímamót gefa tilefni til ítarlegrar skoðunar á stöðu Frímúrarareglunnar á Íslandi og framtíðarhorfum.

Því var það að í byrjun febrúar, eftir umræður í Æðsta ráði og með eindregnum stuðningi þess, ákvað ég að hleypa af stokkunum viðamikilli stefnumótunarvinnu fyrir Regluna. Skipuð var sérstök Stefnumótunarnefnd undir forystu Jóns Sigurðssonar, DSM, til að stýra verkefninu. Hóf hún þegar starf og hefur unnið síðan af miklum krafti.

Tilgangur þessarar vinnu er að leggja mat á stöðu og framtíðarþróun Frímúrarareglunnar á Íslandi, nú þegar hyllir undir aldarafmæli frímúrarastarfs í landinu, og meta þörf fyrir aðlögun til að efla innra starf Reglunnar og tryggja vöxt hennar og viðgang og þeirra markmiða sem hún stendur fyrir.

Verkefnið felst meðal annars í því að greina styrkleika og veikleika, tækifæri og ógnanir með tilliti til innra starfs Reglunnar og þróunar samfélagsins. Draga skal fram líklegar breytingar og möguleg áhrif þeirra á stöðu og starf Reglunnar næstu ár og áratugi. Benda

Valur Valsson.

skal á leiðir til að efla innra starf Reglunnar og auka vitund um tilvist og markmið hennar. Skoða skal húsnæðismál og fjármál, samskipta- og fræðslumál o.fl. o.fl. Verkefninu skal ljúka í árslok með skýrslu stefnumótunarnefndarinnar. Í kjölfarið mun svo Æðsta ráð taka afstöðu til framlagðra tillagna.

Stefnumótunin skal í öllu taka mið af markmiðum og hugsjónum Frímúrarareglunnar eins og þau

koma fram í Grundvallarskipan hennar. Þau ákvæði eru föst og óbreytanleg.

Lögð er áhersla á að gefa sem flestum frímúrarabræðrum tækifæri til þátttöku í verkefninu og að sjónarmið sem flestra komi fram. Til þess getur Stefnumótunarnefndin skipað sérstaka verkefna- og rýnihópa, kallað til sérfræðinga innan Reglunnar á ýmsum þáttum, efnt til funda til að ræða einstaka verkþætti og framkvæmt skoðanakannanir.

Hér er mikið færst í fang en Reglan hefur hins vegar á að skipa stórum hópi bræðra sem eru þrautkunnugir svona vinnu og eru sérfræðingar á ýmsum sviðum og reynsluboltar í starfinu. Ég treysti því að sem flestir bræður verði reiðubúnir til að taka þátt og leggja sitt lóð á vogarskálina til að verkefnið verði unnið sem best og verði Reglunni og bræðrunum að sem mestu gagni.

Nú líður senn að lokum enn eins glæsilegs starfsárs í Reglunni okkar og ég þakka öllum bræðrum fyrir samstarfið í vetur og óska þess að þeir og fjölskyldur þeirra eigi gleðilegt sumar.

Valur Valsson SMR

Sögulegt skjal fundið

Ljosið varpað á frumkvöðlastarf íslenskra frímúrara í fyrra stríði

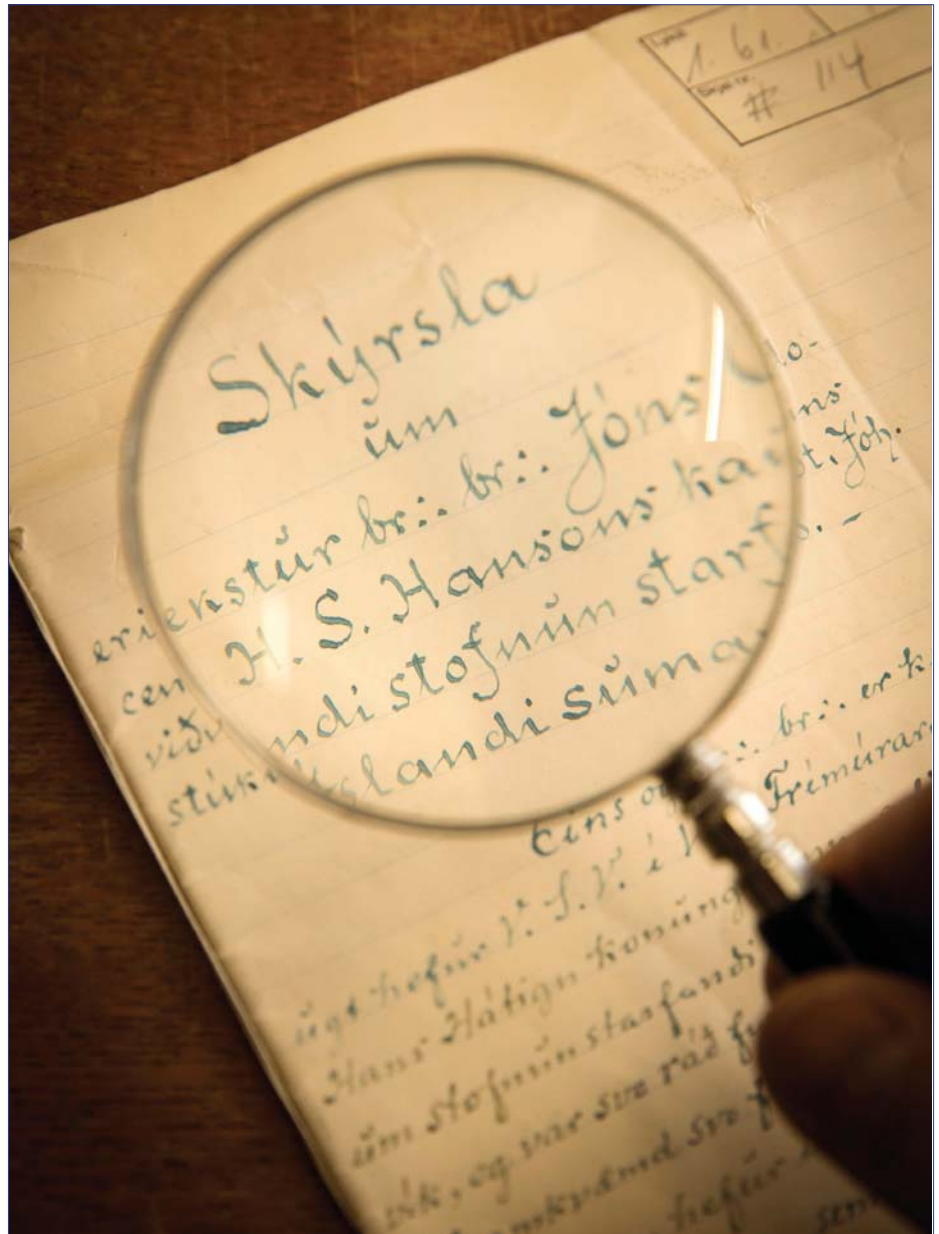
Þar til Frímúrarareglan á Íslandi hlaut sjálfstæði 23. júlí 1951 var stofndagur hennar miðaður við vígslu St. Jóh. stúkunnar Eddu 6. janúar 1919. Skýrsla um stúkustofnunarmálið við upphaf fyrri heimsstyrjaldar barst nýverið skjalasafni Reglunnar sem frá og með eftirfarandi grein skjalavarðar Reglunnar mun eiga fastan sess í Frímúrararanum fyrir ýmsan fróðleik sem á safninu er að finna. Bræður á Íslandi höfðu lagt kapp á að stofna fyrstu starfsstúkuna árið 1918, þrátt fyrir tilskipun frá Danmörku um að biða ætti stríðsloka, og fengu til þess undanþágu hjá stúkuráðinu danska í lok september sama ár. Skjalið, sem nú er fundið, varðar aðdraganda þess og sýnir svo að ekki verður um villst að frumkvöðlar Reglunnar hér á landi voru ekkert að tvínóna við hlutina.

Merkilegt skjal fundið – finnum við fleiri?

Í janúar 2014 bárust skjalasafni Reglunnar nokkur skjöl frá minjasafni Reglunnar. Meðal skjalanna var rúmlega sjö blaðsíðna „Skýrsla um erindrektur br.: br.: Jóns Aðils docents og H. S. Hansons kaupmanns viðvíkjandi stofnun starfandi St. Jóh.stúku á Íslandi sumarið 1918.“ Skýrslan er dagsett 26. maí 1918.

Jón Aðils hefur ritað skýrsluna með eigin hendi og undirritar hana ásamt Hannesi S. Hanson.

Í skýrslunni kemur fram að Hannesi hafði verið falið að leita til Jóns, sem þá dvaldi í Kaupmannahöfn, til að reyna að flýta stofnun starfandi St. Jóh.stúku á Íslandi, svo stúkan gæti tekið til starfa haustið 1918. St.

Ljósmynd: Kristján Maack

Skýrsla um stofnun fyrstu starfsstúkunnar á Íslandi fær verðugan sess á skjalasafni Reglunnar eftir að hafa verið gleymd í möppu innan um önnur skjöl í hartnær öld.

Jóh. fræðslustúka hafði verið stofnuð í Reykjavík 6. janúar 1918 og heyrði undir dönsku Regluna.

Jón Aðils hafði samband við forseta stúknastjórnar, Faurholt hæstaréttardómara, sem taldi brýnt að stofna stúkuna, en tormerki væru á að það gæti komist í kring sumarið 1918.

Meðal annars færðust helstu menn dönsku Reglunnar undan því að leggja á sig langa og eigi hættulausa sjóferð á ófriðartímum. Þá er í skýrslunni skýrt frá erfiðleikum við að fá gerð stúku-merki og einkenni og við að afrita nauðsynlega síðabálka.

Faurholt taldi réttast að stofna

Ljósmynd: Kristján Maack

Hugmynd Jóns Aðils og Guðjóns Samúelssonar að skjaldarmerki fyrstu íslensku frímúrararastúkunnar byggðist á gullinni sól í upprás.

stúkuna í Kaupmannahöfn, en síðan yrði br.: Ludvig E. Kaaber eða einhverjum öðrum falið að installera stúkuna á Íslandi.

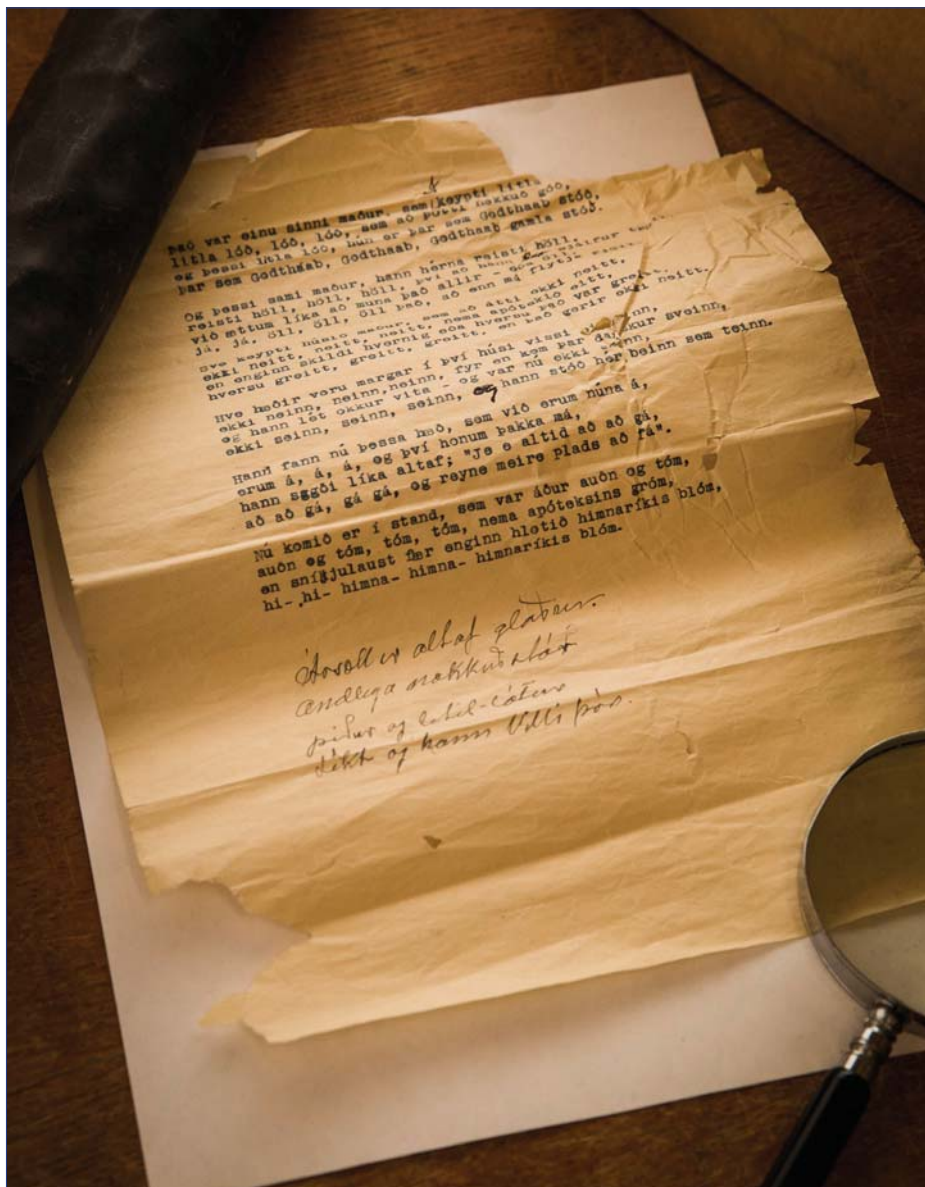
Faurholt lét þess getið að hin nýja stúka þyrfti að velja sér skjaldarmerki. Í skýrslunni segir Jón Aðils:

„Eg var fyrst í nokkrum vafa um hvernig það ætti að vera, en réð þó af með sjálfum mér að lokum, að best mundi á því fara að í því væri upprennandi sól að jöklabaki með bláu vatni eða bláum sjónum neðst, en blár himinninn efst. Fengum við síðan br.: Guðjón Samúelsson til að gera þetta merki í litum. Er því skjaldarmerkið þannig að neðst er blátt hafið, þá 2 hvítir jöklar til beggja handa, en á milli þeirra gullin sól í upprás, þar upp yfir blár himinn og loks gylt kóróna ofan á skildinum. Þetta merki afhenti svo br.: Hanson Faurholt hæstaréttardómara, og eftir því sem okkur skildist á honum í síðasta viðtali mun stúknastjórnin hafa samþykkt það.“

Faurholt bað Jón og Hannes að undirrita skjal þar sem þeir skyldu lýsa því yfir sem fulltrúar nú br.: á Íslandi með III° eða hærra að þessir nú bræður væru reiðubúnir að verða skipaðir stofnendur St. Jóh. stúku í Reykjavík og taka við þeim embættum í stúkunni sem V. S. V., hans háttign konungurinn, kynni að trúá þeim fyrir.

Jón og Hannes undirrituðu skjalið.

Þá voru þeir beðnir að gera tillögu

Ljósmynd: Kristján Maack

Skjalasafn Reglunnar geymir ýmsan dýrgripinn sem fjallað verður nánar um með reglulegum hætti í Frímúrararannum framvegis.

um skipun embætta í nýju stúkunni, en það þótti þeim nokkur vandi, gátu ekki ráðfært sig við bræðurna heima á Íslandi. Ekkert undanfæri var, þeir gerðu tillögu um embættaskipan.

Nokkur bót var þó í máli að Faurholt sagði þess að vænta að yfirstjórn Reglunnar gerði einhverjar breytingar frá tillögunni „svo að ábyrgðin kemur þá ekki til að hvíla á okkur eingöngu, ef einhverjum skyldi mislíka...“.

Í gjörðabók St. Jóh. fræðslustúkunnar í Reykjavík segir í fundargerð 23. maí 1918:

„Derefter gav Br Adils Referat af sit Ophold i Kjöbenhavn, navnlig hvad angik hans og Br Hanssons Samtaler og Konferenser med den danske store Landsloges højeste Embedsmænd angaaende en kommende arbejdende St Joh loge i Reykjavik.“

Ofangreind skrifleg skýrsla er dagsett 26. maí 1918 og hefur því ekki legið fullbúin fyrir á stúkufundi 23. maí 1918. Ekki er vitað hvort hún hefur einhvern tímann verið með öðrum skjölum Eddu, en skýrslan hefur ekki verið aðgengileg í manna minnum fyrr en nú, nærri 96 árum eftir að hún var rituð.

Hve mörg merkileg gögn um sögu Reglunnar liggja á heimilum bræðra og hjá aðstandendum látinna bræðra?

Því er hér með beint til allra bræðra að ef þeir vita um slík frímúraratengd gögn, sem ef til vill gætu verið fróðleg með tilliti til sögu Reglunnar, hafi þeir samband við skjalavörð Reglunnar.

Halldór Baldursson, skjalavörður.

Skjal á safni er ekki dautt

Skjalasafn Reglunnar geymir skjöl um sögu og starfsemi Frímúrarareglunnar á Íslandi

Ef skjalasafn Frímúrarareglunnar á Íslandi virðist vera eins heimulegt og bókasafnið í Nafni rósarinnar eftir Umberto Eco valda því ströng aðgangsskilyrði. Sá sem æskir aðgangs þarf að eiga skilgreint erindi á safnið sem varðar starfsemi Reglunnar og reglustig skiptir máli um aðgang að skjölum safnsins.

Halldór Baldursson, skjalavörður Reglunnar og Glitnisbróðir (X), segir í samtali við Frímúrarann að sérhver beiðni um athugun á skjölum í vörslu safnsins sé metin sérstaklega.

„Hlutverk safnsins er að varðveita skjöl um Regluna og tryggja aðgang þeirra sem heimild hafa þar til og þurfa á þeim að halda vegna verkefna á vegum Reglunnar,“ segir hann. „Skjal sem er komið í skjalasafnið er ekki dautt.“

Safnið er í kjallara undir aðalskrifstofu.

„En það er ekki mikill umgangur. Ég gekk í Regluna árið 1986 og fyr-

ir tveimur árum vissi ég ekki sjálfur hvar skjalasafnið væri að finna.“

Heimildir um sögu Reglunnar getur verið að finna víða, til dæmis á Borgarskjalasafni og Þjóðskjalasafni. Reynt verður að skrá á skjalasafni Reglunnar tilvísanir til slíkra heimilda.

„Við höfum ekki orðið fyrir áföllum vegna styrjalda eða ofsókna eins og bræður í sumum öðrum löndum og eigum nokkuð heillegt skjalasafn. Elstu íslensku skjölin hér eru frá því skömmu eftir 1900, líklega frá 1908,“ segir Halldór. „Þau elstu eru í rauninni einkaskjöl frímúrarabræðra á Íslandi.“

Skjalasafnið, ásamt minjasafni og ljósmyndasafni, gegnir mikilvægu hlutverki við að varðveita sögu Reglunnar.

„Sú saga er lengri en frá stofnárinu 1951 og lengri en frá stofnun bræðrafélagsins Eddu 1913. Við tilheyrðum danska Reglusvæðinu allt til 1951 svo að saga dönsku Reglunnar er hluti okkar sögu, það er okkar ættartal svo að segja. Danska Reglan færði þeirri íslensku að gjöf fyrir nokkru harðan disk með á annað hundrað þúsund skjölum um dönsku Regluna.“

Aðstoðarskjalavörður Reglunnar er Þórður Oddsson og aðrir skjalavörðir Andrés Fr. G. Andrés�on, Karl Harry Sigurðsson og Sveinn Viðar

Jónsson. Þeir eru gæslumenn skjala sem varða starfsemi Reglunnar og fjölgar slíkum gögnum stöðugt, eins og eðlilegt er, þar sem t.d. hver frímúrararafundur er nákvæmlega skrásettur, en einnig koma inn til safnsins skjöl frá fyrri tíma, til dæmis úr dánarbúum, jafnvel stórmerkileg gögn um upphaf Frímúrarareglunnar hér á landi eins og nýlegt dæmi sannar og sagt er frá annars staðar í blaðinu.

Halldór segir að skjalasafninu hafi nýlega bæst herbergi, þar sem til skamms tíma var skrifstofa Kastalavörðar, og ekki hafi verið vanþörf á. Fræðimenn, sem fengið hafa leyfi til að rannsaka skjöl, þurfa aðstöðu því óheimilt er að taka skjöl með sér úr húsi. Þröng er á þingi þegar fræðastörf, flokkun og skráning fara saman fram í þeirri aðstöðu sem safnið hefur haft til þessa.

„Rannsóknastörf fara vaxandi. Ég held að tilkoma rannsóknastúkunnar Snorra hafi þar verkað hvetjandi. Við leggjum mikla áherslu á að skrá gögn og flokka því að það er forsenda vísindalegrar starfsemi að geta fundið upplýsingar í skjölum. Það er ekkert áhlaupaverk því að skjöl berast hingað stundum eins og blandaðar karamellur í töskum, kössum og pokum.“

Þór Jónsson

Ljósmynd: Jón Svavarsson

Fjölmargir erlendir gestir sóttu heim Regluhátíðina. Fremri röð f.v.: Tore Evensen, Noregi, Anders Strömberg, Svíþjóð, Valur Valsson SMR, Walter Schwartz, Danmmörku, Juhani Vuori, Finnlandi og Magne Frode Nygård, Noregi. Aftari röð f.v.: Jörgen Kjældgård, Danmörku, Alan J. Englefield, Englandi, Ib Andersen, Danmörku, Arne Kaasik, Eistlandi, Nils Magnusson, Svíþjóð, Anti Oidsalu, Eistlandi, Sakari Lehmuskallio, Finnlandi og Dag Morfelt, Noregi.

Regluhátíð 2014

Kraftur í starfinu og mikill áhugi bræðranna

Laugardaginn 18. janúar 2014 var haldin árleg Regluhátíð Frímúrara-reglunnar á Íslandi í Regluheimilinu við Skúlagötu og var hún mjög vel sótt að vanda og voru margir langt að komnir. Að þessu sinni sátu hana alls 402 bræður. Þar af voru 13 erlendir gestir frá 6 löndum. Þrátt fyrir mikinn fjölda bræðra fór vel um alla, bæði í Hátíðarsal og Jóhannesarsal.

SMR, Valur Valsson, setti fundinn og stjórnaði honum en auk þess flutti

Friðrik Hjartar, Yf.Km., innihaldsríkt og gott erindi.

Í ávarpi sínu sagði SMR að eitt af því ánægjulegasta sem væri á verkefnaskrá Stórmeistara Frímúrara-reglunnar væri að heimsækja stúkur. Með heimsókn sinni í fræðslustúkuna Dröfn um miðjan nóvember hafi sér tekist að heimsækja allar stúkur í landinu eftir að hann tók við embætti og þar á meðal allar fræðslustúkur.

Allar þessar heimsóknir hafi verið

sér til mikillar ánægju. Með þeim hafi hann kynnst starfi stúknanna vel og fengið tækifæri til að heyra viðhorf bræðra af öllum stigum til starfsins og Reglunnar. Hvarvetna hafi hann fundið kraft í starfinu og áhuga bræðra og metnað fyrir hönd sinnar stúku. Og alls staðar hafi bræður lagt sig fram um að gera umgjörð stúkustarfsins sem glæsilegasta.

„Hvar sem maður kemur eru stúkuhúsin bræðrunum til mikils sóma. En

Hjörleifur Valsson fiðluleikari.

Ljósmyndir: Jón Svavarsson

það sem mér þykir mest um vert er hversu vel bræðurnir rækta fræðin og hversu alvarlega þeir taka tilgang Reglustarfsins. Hér eru bræður svo sannarlega að reisa musteri, hver með sér," sagði Valur.

Þá vék hann tali sínu að endurnýjun Jóhannesarsalarins og sagði: „Það var stór stund þegar endurnýjaður Jóhannesarsalur hér í Regluheimilinu var tekinn í notkun í september. Stór hópur bræðra hafði lagt þeirri vinnu lið með margvíslegum hætti. Og árangurinn varð eftir því. Salurinn var fallegur fyrir, en núna er hann stórglæsilegur. Allir sem þar komu að verki eiga miklar þakkir skildar en eins og oft áður þá er það verkið sjálft sem fyrst og fremst lofar meistaran.“

SMR upplýsti að upplýsingakerfi Reglunnar hefði verið til gagngerðrar endurskoðunar undanfarin ár eða allt frá árinu 2009 þegar hafin var vinna við að kanna stöðu þessara mála. Sumarið 2011 hafi verið fenginn vaskur hópur manna til að fara yfir og endurnýja tengingar og tölvulagnir og á sama tíma var hópur sérfræðinga innan

Reglunnar fenginn til að skipuleggja nýtt tölvuumhverfi. Framkvæmd var þarfagreining á öllum þáttum starfseminnar og stefna mótuð. Samið hefði verið við Svía að við fengjum að nýta okkur þeirra kerfi og hafi þeir sýnt

okkur mikla vinsemd í öllu því máli. Þakkaði hann jafnframt br. Sigmari Óskarssyni sérstaklega fyrir allt hans mikla og fórnfúsa starf við að halda utan um núverandi félagakerfi og endurbæta það. Framundan væri svo

Guðmundur Guðmundsson flutti minni Reglunnar.

Ljósmynd: Jón Svavarsson

Valur Valsson, SMR, gerði þrjá erlenda bræður að heiðursfélögum Frímúrarareglunnar á Íslandi. Þeir eru Alan J. Englefield frá Englandi, Juhani Vuori frá Finnlandi og Walter Schwartz frá Danmörku.

vinna við mörg önnur kerfi, svo sem skjalakerfi, bókasafnskerfi, myndabanka og margt fleira.

SMR tilkynnti að samþykkt hefði verið stefnumótun fyrir St. Andr. st. til næstu ára. Fræðslustúkunnni Hörpu verði breytt í fullkomna St. Andr.st. og vorið 2015 er jafnframt stefnt að stofnun nýrrar St. Andr.st. á Suðvesturlandi og hefði hann einnig samþykkt tillögu um að St. Jóh. fræðslustúkunnni Hlé í Vestmannaeyjum verði við fyrsta tækifæri breytt í fullkomna St. Jóh.st.

Í lok ávarps síns sagði SMR:

„Ég vitna stundum í stutta sögu sem mér hefur fundist umhugsunarverð. Maður nokkur var að dást að fallettri myndastyttu. Hjú honum stóð myndhöggvarinn. Maðurinn spurði listamanninn: „Hvernig ferðu að því að taka grjóthnullung og breyta honum í svona fallega styttu?“ Listamaðurinn horfði á hann og sagði: „Það er ekki sérlega erfitt. Ég hegg aðeins í burtu efnið sem á ekki að vera þarna – og þá kemur stytta í ljós. Hún var í steininum allan tímann.“ Og þannig reisum við okkar eigin musteri. Þegar við tökum hrjúfa steininn þurfum við aðeins að höggva frá efnið sem við

Ljósmynd: Jón Svavarsson

Þrjár heiðursfélagar Reglunnar: Jóhannes Harry Einarsson, Jón Frímannsson og Sigurður Ingvarsson.

viljum ekki og þá kemur fagurlagaður teningurinn í ljós. Í hrjúfa steininum var alltaf teningurinn.“

SMR sámdi þrjá erlenda gesti heiðursfélaganafnbót Frímúrarareglunnar á Íslandi og fjóra bræður tákni fyrrverandi stólmeistara; Úlfar

Hauksson, fyrrv. Stm. St. Andr.st. Huldur, Halldór Jóhannsson, fyrrv. Stm. St. Andr.st. Heklu, Karl Alfreðsson, fyrrv. Stm. St. Jóh.st. Akurs og Jónas Þór Jóhannsson, fyrrv. Stm. St. Jóh.st. Vöku.

Ólafur G. Sigurðsson

Hér birtist þriðja grein af fjórum, sem fjalla um dygðirnar fjórar: þagmælsku, varúð, hófsemi og miskunnsemi.

Jón Sigurðsson

Br. Jón Sigurðsson gekk í St. Jóh.St. Glitni 2. apríl 1975. Hann var Rm., E.Stv. og Vm. í Glitni. Jón var YAR á árunum 1997-2003, Stallari frá 2003 til 2010 og hefur verið DSM frá árinu 2010. Br. Jón fékk heiðursmerki Glitnis árið 1985 og Hamars 2012.

Ljósmynd: Bjarni Ómar Guðmundsson

Hófstilling

Við lifum á tímum jafnræðis og megum þakka fyrir það. En hugmyndin um jafnræði getur líka úrkynjast þannig að litið sé jafnt á alla hegðun og breytni, og allt lagt að jöfnu. Ekki verður því neitað að slíkt ber fyrir í samtíð okkar. Þá er jafnvel orðið skammt yfir í það sem á íslensku má kalla siðleysi, stjórnleysi, siðræna tómhyggju.

Reynsla kynslóðanna er alveg einhlít um það að mannveran þarfnast leiðsögu, leiðbeininga eða siðareglna af einhverju tagi. Sagan og reynslan benda ótvírætt á samfélagslegar þarfir, á þá nauðsyn að menn virði hverjir aðra og taki tillit til annarra, og haldi þá að einhverju leyti aftur af sér í lífi sínu og breytni. Öll höfum við meðfæddar tilhneigingar sem geta raskað jafnvægi og samfélagsfriði.

Þessu til viðbótar hafa fjölmargir virtir og dáðir hugsuðir sýnt fram á að einstaklingurinn fær þroska og vellíðan sjálfur af hófstillingu og meðalhófi í lífi sínu. Öll svið mannlífsins koma til álita í þessu efni, allt frá venjum í mat og drykk og ástalífi yfir í starfshætti, stjórnmalabátttöku og trúarboðun.

Sú lífsafstaða sem dygðin „hófstilling“ (temperantia) mótar er forsenda samfélagsfriðar jafnt sem farsældar í einkalífi. Um þetta ber öllum mönnum saman. Sumir hafa eigin reynslu af þessu, en aðrir hafa lifað í skorti á hófstillingu – og við erum reyndar ákafastir allra í varnaðarorðum okkar.

Langflestir tengja slíkar hugmyndir reyndar við trúarbrögð sín. En eins og ljóst má heita vantar alls ekki hversdagslegar og jarðneskar ástæður, rök eða reynslu fyrir slíkum hugmyndum.

Orðið „dygð“ er skylt orðunum „dugur“, „dugandi“, að „duga“. Hér eru athyglisverð merkingartensl. Andstæðan er í orðinu „synd“ sem er skylt orðunum „sundur“, „sundrung“, „sundra“. Líklega er hér upphaflega um þýðingu á latneska orðinu „alienatio“ að ræða: fjarlæging, sundrun, frávik frá vilja Guðs. En hugtökin eru á íslensku nátengd kristnum boðskap.

Að fornu var sammæli meðal Grikkja og Rómverja um helstu dygðir og syndir. Helstu dygðirnar sjö voru þá auðmýkt, hófstilling, hreinlyndi, hugrekki, kærleikur, velvild, og þolgæði, en helstu syndirnar sjö ágirnd, dramb, fálæti, græðgi, óhóf, reiði, og öfund. Sams konar hugmyndir hafa og verið ráðandi meðal annarra þjóða að fornu og nýju, enda er lögmál Drottins skráð í hvers manns hjarta.

Kristnin hefur löngum lagt megináherslu á fornu dygðirnar hófstillingu, hugrekki, réttlæti, og visku – og á höfuðdygðirnar kærleika, trú, og von. Enn verður hér ljóst að samfélagsþarfir mannsins skipta miklu máli: hófstilling, réttlæti, og kærleikur.

Íslendingar eiga fjöldamörg orðtök og málshætti sem birta reynslu kynslóðanna. Hóf er á hverju best; allt vill lagið hafa; allt kann sá er hófið kann; hófsemi er heilsu best; hætta skal leik þá hæst hann ber; fá eru óhófin löng; eftir óhóf kemur örbirgð, skömm er óhófs ævi ... Á íslensku er meira að segja til þessi athyglisverði málsháttur: Hófsemi er hirsla dygðanna.

Ög minnst má þess að yfir dyrum inn í helgi véfréttarinnar í Delfí í Grikklandi forna voru skráð orðin „meden agan“: ekkert um of.

Jón Sigurðsson

Snertilausar greiðslur

Valitor býður örugga og hraðvirka posa með möguleika á snertilausum greiðslum

Valitor kynnir nýja posalausn sem gerir söluaðilum kleift að taka við **snertilausum greiðslum** sem gerðar eru með **korti eða síma**, auk hefðbundinna greiðsluleiða.

Pú sérð um söluna, við sjáum um greiðsluna.

VALITOR

Karl Guðmundsson – minning

Hann var stór í sniðunum hvernig sem á hann var litið, glæsimegni á velli, gæddur góðum gáfum og skipulags-hæfileikum langt umfram hið venju-lega, vel rúmlega ákveðinn, þegar hann taldi þess þörf, en sanngjarn og raungóður samstarfsmaður, sérstaklega ef hann fann á móti einlægum og staðfastan samstarfsvilja.

Karl Guðmundsson kom á vit Frímúrarareglunnar á Íslandi 1955. Hann fann sig þar vel og nýtti í raun ótrúlega mikinn tíma eigin lífs til endurgjalds þeim mótökum og það vita þeir sem Karl þekktu, að hann var maður ekki einhamur, þegar hann lagði hug, hendi og hjarta að verki.

Við eldri mennirnir tölum um nýja húsið Reglunnar við Bríetartún móti þeim hluta hússins, sem fyrst var byggður við Borgartún. Sannarlega er nýja byggingin teiknuð af hinum ágætustu arkitektum, en utan um skipulag forma og innri athafnasvæða, sem öllum var raðað saman og ætlaður staður af bróður Karli. Frá grunni að efsta lofti í samræmi við þarfir Reglunnar, svo félli að nýtingu eldra hússins.

Karli var fljótlega falinn mikill trúnaður í Reglunni og gegndi hinum þýðingarmestu embættum, þ.m.t. lengi næst æðsta embætti í Reglunni og var um leið staðgengill Stórmeistarans. Hann þekkti manna best verk margra mætra bræðra í þýðingum erlendra texta og undirbúningi að loka-skipulagi íslenskra frímúrarara og tók sig til og hélt fram þýðingum, samhæfði og miðaði við hinn upphaflega sænska grunn og lagði fram í laganeftum íslensku Reglunnar. Einnig hóf hann starf norrænnar samstarfsnefndar innan sænska Reglukerfisins og var þar óumdeildur brautryðjandi.

Að baki þessu lá ótrúleg vinna af hendi manns, sem gegndi ábyrgðarstörfum á stórri verkfræðistofu, en Karl var svo árrisull að er flest okkar fóru til vinnu átti hann gjarnan að baki 2-3 stunda vinnu að málefnum Reglu sinnar, þannig var eljan, þannig verða stórvirkin.

Karl lifði það á starfsævi sinn innan Reglunnar, að fyrstu 6 bækur Grundvallarskipanar íslensku Reglunnar urðu til í prentuðu formi áður en hann

Karl Guðmundsson

lét af störfum formanns laganeftdar og að sjá allar 10 prentaðar meðan hann enn var virkur félagi, sem eldri bróðir.

Hann þýddi og ritaði merk rit um norrænar reglur frímúrarara, þau gögn

og önnur verk sín í þágu bræðra sinna og reglu afhenti hann Reglunni til varðveislu áður en hann dró sig í hlé af heilsufarslegum ástæðum háaldraðs manns.

Við leiðarlok flyt ég bróður Karli kveðjur, þakkir og virðingu Frímúrarareglunnar á Íslandi fyrir ómæld störf og afrek til eflingar og framfara hugsjóna Reglunnar og framtíðar bræðrahópsins, minning þeirra afreka lifir og geymist.

Konu Karls, frú Ástu Hannesdóttur, þakkar Reglan samstarf og samleiðinginna ára og vottar henni og öðrum ástvinum Karls einlæga samúð.

Sjálfur kveð ég bróður Karl Guðmundsson í minningu áratuga samstarfs og hreinskiptrar vináttu í anda sjálfstæðrar og lifandi hugsunnar.

Ástu og öðrum ástvinum Karls sendum við Jóhanna samúðarkveðjur og þakkir liðinna daga.

Bróður Karli óska ég góðrar heimkomu, friðar, ljóss og sannreynslu í samræmi við trú okkar beggja.

Einar Birnir

Ljósmynd: Jón Svavarsson

Útför Karls Guðmundssonar fór fram frá Fossvogskirkju. Líkmenn bera kistu hans úr kirkju. Vinstra megin: Allan Vagn Magnússon, Kristján Þórðarson, Kristján Sigmundsson og Pétur K. Eyrason. Hægra megin: Jón Sigurðsson, Úlfar Guðmundsson, Gunnlaugur Claessen og Sigurður Kr. Sigurðsson.

Grand Temple stúkusalurinn er allur hinn glæsilegasti og tekur 1.700 manns í sæti. Hann er ógleymanlegur hluti af skoðunarferð um húsið.

Frímúrarahúsið í London

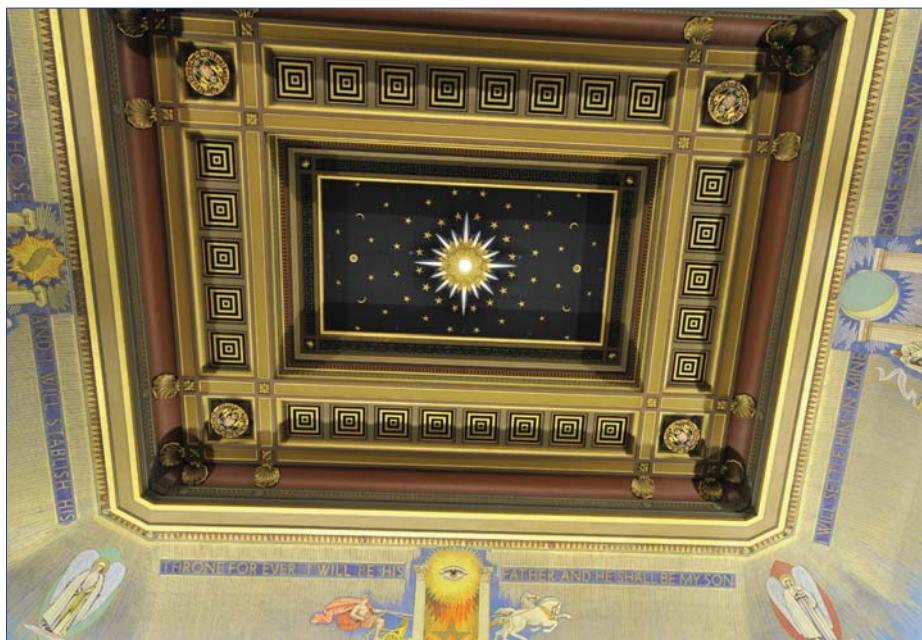
Einn af merkilegri áfangastöðum frímúrara á faraldsfæti er án efa Aðalregluhús Ensku Stórstúkunnar (United Grand Lodge of England) í London.

Freemason's Hall byggingin gnæfir tignarlega innan um vinalugar krár og smærri verslanir í Holbornhverfi sem margar hverjar selja vörur tengdar frímúraraíðkun. Byggingin hýsir höfuðstöðvar Ensku Frímúraraeglunnar, og er þar að auki aðalfundahús Frímúrara í London.

Stórstúka Englands var stofnuð þann 24. júní árið 1717 við samruna fjögurra stúkna og er gjarnan miðað við þessa dagsetningu sem formlegt upphaf frímúrara starfs eins og við þekkjum það í dag.

Stórstúka Englendinga er ekki bara söguleg vegna þess að hún markar upphaf frímúrara starfs, heldur er hún einnig mjög kraftmikil. Meðlimir Reglunnar eru fleiri en 250.000 og fundir undir yfirstjórn hennar eru haldnir í yfir 8.000 stúkum víðsvegar um hnöttinn.

Reglan hefur haft aðsetur við

Hvert einasta smáatriði í húsinu er þrungit táknrænni merkingu. Hér má sjá hluta loftskreytingar stærsta stúkusalarsins.

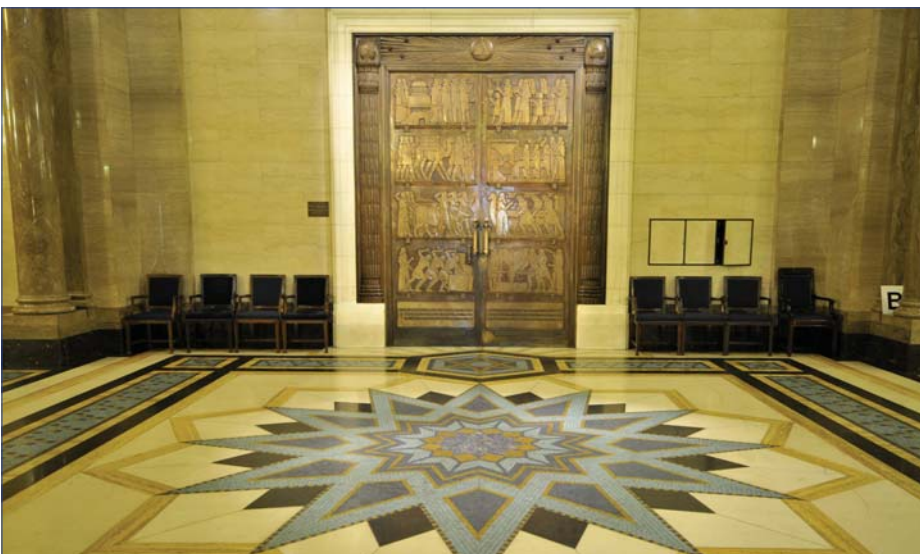
Great Queen Street síðan 1775 og núverandi bygging er sú þriðja sem reist er á lóðinni. Hún var byggð á árunum 1927 til 1932 sem minnismerki um þá frímúrara sem létu lífið

í fyrri heimsstyrjöldinni. Byggingin er merkilegt byggingasögulegt afrek og telst ein af merkustu Art-Deco byggingum Evrópu.

Og ekki tekur síðra við að innan.

Freemasons Hall byggingin, sem hýsir höfuðstöðvar Ensku Frímúrareglunnar er mjög miðsvæðis í Lundúnaborg. Myndir birtar með góðfúslegu leyfi The United Grand Lodge of England

Bronshurðirnar sem ganga að Grand Temple salnum segja sögu byggingar musteris Salómons á myndmáli.

Til viðbótar Stóra Musterinu (Grand Temple stúkusalnum) sem tekur 1.700 manns í sæti, er hvorki meira né minna en 21 stúkusalur í húsinu, auk veglegs bókasafns og stórmerkilegs minjasafns, ásamt því sem byggingin hýsir almennar skrifstofur Reglunnar.

Söfnin, sem opin eru almenningi alla virka daga, eru sneisafull af merkilegum ritum og minjum úr starfi og sögu frímúrara. Aðgangur er ókeypis.

Minjarnar innihalda skrautmuni, fundaráhöld og einkenni frá gjörvöllum heiminum. Dreifing frímúrarastarfsins um nýlendur breska heimsveldisins er skemmtilega áberandi í gegnum framsetningu muna og skemmtileg áminning um hversu stórt keisaradæmið var þegar mest lét. Auk þess skartar safnið persónulegum einkennum frægra frímúrara á borð við Winston Churchill og Eðvarð VII. konung (og keisara yfir Indlandi). Ljósmyndir og prentmunir skipa einnig veglegan sess á safninu.

Ekki er bókasafnið síður búið, en það ásamt skjalasafninu er opið fróðleiksfúsam. Bókasafnið inniheldur risavaxið safn bóka og skjala um frímúrarastarfið frá öllum heimshornum auk ýmissa handrita og skjala.

Húsið er gjarnan leigt út fyrir stærri atburði og kvikmyndatökur í fjármögnunarskyni og er vinsælt sem slíkt.

Eitt af því eftirminnegasta sem ber fyrir augu þegar gengið er inn í aðalstúkusalinn eru risavaxnar bronshurðirnar sem segja sögu byggingar musteris Salómons. Þær vega um 1.250 kg hvor og gefa mjög sterklega tóninn með að gengið sé inn í musteri. Og það er óhætt að fullyrða að heimsókn í þetta merkilega hús svíkur engan sem áhuga hefur á sögu frímúrarastarfsins.

Nánari upplýsingar um húsið og Regluna er að finna á

www.ugle.org.uk

en hlekk þangað er einnig að finna á heimasíðu okkar www.frimurarar.is

Pétur S. Jónsson

Listaverk í eigu Frímúrarareglunnar á Íslandi

Carl Olsen

Aftur skoðum við þau listaverk sem verða á leið bræðra að Jóhannesarsalnum, í Regluheimilinu í Reykjavík, og staðnæmumst við málverk af Carl Olsen sem málað var af Eggerti Guðmundssyni. Hér á eftir verður gerð í stuttu máli grein fyrir athafnamanninum og frímúrararanum, sem í daglegu tali var nefndur Olsen.

Carl Bertram Herman Olsen var fæddur í Kaupmannahöfn 22. janúar 1880, sænskur að feðrakyni en danskur í móðurætt. Faðir hans var kyndari hjá Burmeister og Wein og bjó fjölskyldan við þröngan kost efnalega. Þess vegna þurftu börnin að snemma að fara að hjálpa til við að drýgja tekjurnar. Það var regla í Kaupmannahöfn á þessum árum og er raunar enn, að húseigendur áttu sjálfir að láta hreinsa göturnar daglega, hver fyrir framan sitt hús. Þessu átti að vera lokið klukkan sjö að morgni og varðaði vanræksla sektum. Faðir Olsens tók að sér að hreinsa fyrir nokkra húseigendur og var Olsen látinn aðstoða við það, þá átta ára að aldri. Þrátt fyrir kröpp kjör og með því að vinna með barna- og framhaldsskóla, hlaut hann þó skólagöngu til fjórtán ára aldurs.

Reykjavíkुरapótek

Um tvítugt hóf Olsen störf hjá J.P.T. Bryde, sem þá hafði hér á landi mikinn verslunarrekstur, og kom árið 1909 hingað til Íslands á vegum fyrirtækisins, sem verslunarstjóri. Fyrsta janúar árið 1912 stofnaði hann ásamt Frits Nathan umboðs- og heildverslunina Nathan og Olsen og árið 1914 gerðist John Fenger meðeigandi. Fyrirtækið var í upphafi fyrst og fremst umboðsverslun en varð fljótlega eitt af stærstu og umsvifamestu fyrirtækjum í landinu.

Í brunanum mikla í Reykjavík, aðfaranótt 25. apríl 2015, þegar 12 hús brunnu til grunna í miðbæ Reykjavíkur, missti fyrirtækið húsnæði sem það hafði til afnota að Austurstæti 9. Eftir talsverða fyrirhöfn fékkst lóðin á horni Austurstrætis og Pósthússtrætis og þar

var stórhýsi Nathan og Olsen, sem síðar varð þekkt sem Reykjavík-urapótek, byggt á árunum 1916 til 1917. Þetta stóra og virðulega hús setur enn sterkan svipa á miðbæ Reykjavíkur. Húsið var teiknað af Guðjóni Samúelssyni, sem síðar varð húsameistari ríkisins, og er það eitt af hans fyrstu verkefnum eftir að hann lauk námi. Húsið var eingöngu reist af innlendum aðilum. Smíði hófst um miðjan maí árið 1916 og reisugildið var haldið í desember sama ár. Þetta þótti vel af sér vikið, sérstaklega með tilliti til þess að tækni í byggingu húsa af þessari stærð var

ekki orðin þróuð hér á landi og jafnframt voru efnis- aðrættir erfiðir, enda hafði stríðið þá staðið í tvö ár. Rafstöð var byggð sunnan við húsið, en þetta var áður en Elliðaárstöðin var reist, og var húsið það fyrsta í Reykjavík, sem lýst var með rafmagnsljósum. Meiriparturinn af miðbænum fékk síðan rafmagn frá Nathan og Olsen, pósthúsið, lögreglustöðin, Ísafoldarprentsmiðja og fleiri. Þarna var fyrirtækið til húsa til ársins 1928. Árin 1920-1923 voru mikil erfiðleikaár fyrir atvinnurekstur í landinu og ekki síst kaupsýslumenn. Húsið á horni Austurstrætis og Pósthússtrætis var þá selt en þess í stað keypt svokallað bryggjuhús við Vesturgötuna.

Útrás fyrir athafnasemi sína og félagslyndi fékk Olsen meðal annars með þátttöku sinni í stofnun og starfi ýmissa félaga sem tengd voru atvinnurekstri. Hann

var einn þeirra atvinnurekenda sem stóð að stofnun Sjóvátryggingafélags Íslands árið 1918. Hann átti hluta að stofnun og var stjórnarformaður Almennra trygginga hf. frá stofnun félagsins og fram til 1971. Einn af stofnendum Félags íslenskra stórkaupmanna og í stjórn Verslunarráðs Íslands um tíma. Olsen átti þátt í stofnun Rotary á Íslandi og var aðalræðismaður Belgíu. Auk alls þessa rak Olsen um skeið búgarðinn Austurhlíð í Laugardal og hafði þar 40 kýr, svínarækt og fleiri búskapargreinar. Einnig eignaðist hann jarðirnar Þóroddsstaði og Kirkjuferju í Ölfusi. Hugmynd hans með kaupunum á Kirkjuferju var að rækta þá stóru og miklu jörð til þess að ungir bændur sem vildu stofna bú gætu fengið hluta af henni og hafði búskap sinn á vel ræktuðu landi.

Lífsglaður maður

Árið 1905 kvæntist Olsen Methu Nancy Önnu, danskri konu, sem sögð var greind og glæsileg kona sem varð Olsen traustur lífsförunautur. Þeim var ekki barna auðið en þau tóku kjördóttur, Inger, er giftist skoskum manni, Andrew Aikman. Þau voru búsett í Edinborg og eignuðust þrjú börn. Eitt þeirra, John Aikman, var að mestu alinn upp hjá afa sínum og ömmu.

Metha lést árið 1958 og það sama ár seldi Olsen hlut sinn í Nathan og Olsen, þá 78 ára að aldri.

Um Olsen segir samferðamaður og samstarfsmaður hans: „Lífsgleði hans var lífsgleði hins andlega heilbrigða manns, er gleðst yfir öllu því sem gott er og fagurt en vill útrýma öllu hinu óhreina er sýkir sálir manna. Öfund og illmælgir voru honum jafn fjarlægir og þær voru honum óskiljanlegar.“

Einn af stofnendum Eddu

Olsen var einn af stofnendum bræðrafélagsins Eddu 15. nóvember 2013 en tilgangur þess félags var að auka þekkingu félaganna og skilning á frímúrararfræðunum. Þegar heimild fékkst til að stofna fræðslustúku á Íslandi, sem hlaut nafnið Edda, var Olsen einn af stofn-

félögum hennar og var varaformaður hennar á fyrsta fundinum, sem haldinn var 6. janúar 1918, í stúkusalnum í húsi Nathans og Olsen. Mikla undirbúningsvinnu varð að inna af hendi fyrir stofnun stúkunnar og ekki síst var útbúnaður húsnæðisins allmikið verk. Meginhluta þessara framkvæmda munu hafa annast Olsen, Egill Jacobsen, Arent Claessen ásamt Sveini Björnssyni. Ekki má heldur gleyma því að þessi undirbúningur og framkvæmdir stóðu yfir á árum fyrri heimsstyrjaldarinnar þegar örðugar samgöngur voru við önnur lönd. En svo vel var frá þessu stúkuheimili gengið að það var látið nægja Frímúrarareglunni í Reykjavík, með nokkrum endurbótum, þar til frímúraraljósið var flutt árið 1951 í Borgartún 4. Reyndar segja glöggir menn að af teikningum af Nathan og Olsen húsinu megi sjá að gert hafi verið frá upphafi ráð fyrir að Frímúrarareglan hefði efstu hæð hússins til sinna nota.

Í yfirstjórn Reglunnar

Þegar hér var komið sögu hafði Olsen, eins og margir af frumherjunum, farið til Kaupmannahafnar og gengið þar í Frímúrararegluna. Þann 3. febrúar 1915 hlaut hann upptöku í St. Jóh.st Z og F. Og hinn 11. nóvember 1918 hlaut hann IV/V stig í St. Andr.st. C.F.S., Kaupmannahöfn.

St.Jóh. st. Edda var vígð 6. janúar 1919 og var Olsen meðal stofnenda og embættismanna, en hann gegndi embætti Sk.M. Hann var stofnfélagi St. Andr.st. Helgafells, 14. júlí 1934 og 1. v.Stm. frá stofnedei til 30. nóvember 1938. Einnig var hann stofnfélagi Stúartstúkunnar í Reykjavík, 16. júlí 1934, en henni var breytt í Stórstúku 1. júlí 1948 og síðar var því nafni breytt og er nú Landsstúka.

Þegar Danmörk var hernuminn þann 9. apríl 1940 af Þjóðverjum var íslenskum frímúrarurum ljóst að samband við yfirstjórn VIII. Um-dæmis frímúrarareglunnar, þ.e. yfirstjórn dönsku Reglunnar, yrði erfitt og í flestum tilvikum ógerlegt. Í framhaldi af því ákváðu íslenskir

frímúrarar að taka sjálfir í sínar hendur yfirstjórn málefna Reglunnar hér á landi. Þann 8. október 1940 var Bráðabirgðayfirstjórn Frímúrarareglunnar á Íslandi stofnuð sem síðar, þann 13. apríl 1942, var breytt í Yfirstjórn Frímúrarareglunnar á Íslandi. Olsen var í Bráðabirgðayfirstjórn Frímúrarareglunnar á Íslandi frá byrjun 1940 til 1942. Hann var R. í Yfirstjórn Frímúrarareglunnar frá 1942, fyrsti oddviti Stúkuráðs 1944 til 1947 og oddviti Fjárhagsráðs 1947 til 1963. Hinn 21. júlí 1951 var Olsen veitt stig hst.uppl. R&K Við stofnun Frímúrarareglunnar á Íslandi 23. júlí 1951 varð hann RMR til 1963.

Íslendingur í fyrra lífi

Dóttursonur Olsens, John Aikman, forstjóri, fæddur 13. janúar 1939, látinn 3. ágúst 2002, var frímúrarari og átti skoska frímúrarara að langfeðgatali í föðurætt. Synir John Aikman þeir Haraldur Ásgeir Aikman, fæddur 23. febrúar 1967 og Skorri Andrew Aikman fæddur 16. maí 1971 eru einnig frímúrarar.

Frá því að Carl Olsen kom til Íslands og fram undir síðustu æviár hélt hann samfelld dagbækur. Hér er um að ræða mikið verk og merka heimild sem lýsir á nákvæman hátt athöfnum þessa starfsama manns. Dagbækurnar eru nú til skoðunar bæði af frímúrarabræðrum og fjölskyldu Olsens.

Á fyrstu síðu þessarar dagbókar segir:

„Strax fyrsta sumarið kunnir ég vel við mig hér og þegar ég kom um haustið heim á fornar slóðir í Kristjánshöfn fékk ég tilfinningu eins og ég ætlaði ekki að geta náð andanum, þar var svo þröngt inni í húsaþyrpingunum samanborið við hvað vítt var til veggja hér í Reykjavík, með Esju á aðra hönd og Reykjanesfjallgarð á hina. Ef sálnaflakk er til, þá finnst mér að ég hafi í einhverri fyrri tilveru verið Íslendingur.“

Carl Olsen lést 6. júní 1972

Ólafur G. Sigurðsson

Áróður nasista gegn frímúrurum gekk gjarnan út á meint samsæri frímúrara, gyðinga og bolsévikka. Þessi mynd sem sýnir eitruðan snák umlykja heiminn er frá 1936 úr fyrirlestri sem saminn var af „Der Reichsfuehrer SS, der Chef des Rasse-und Siedlungshauptamtes“, sem var heiti þeirrar deildar SS sem átti að tryggja hreinleika hins aríska kynþáttar.

Frímúrarastarf á ógnartíma nasista

Upphaflega þegar Nasistaflokkurinn komst til valda í Þýskalandi var stefna hans gagnvart frímúrarastarfi ekki afdráttarlaus og uppræting stúkustarfs ekki forgangsverkefni.

Þær stúkur sem sérstaklega boðuðu umburðarlyndi og jafnræði, voru alþjóðlega tengdar, eða tengdar sósíaldemókrötum eða frjálslyndum urðu þó oft fyrir ofsóknum og voru á tíðum beittar þrýstingi til að leysa sig upp og hætta störfum „sjálfviljugar“.

Nokkrar íhaldssamar stúkur sem voru reiðubúnar að aðlaga sig nýjum stjórnarháttum Þýskalands gátu hald-

ið áfram starfsemi enn um sinn. Engu að síður kom snemma í ljós að það var áætlun stjórnenda Þriðja ríkisins að útiloka frá mikilvægum stjórnunarstöðum alla þá er neituðu að láta af tengslum sínum við Frímúrararegluna og afneita henni algerlega.

Snemma á árinu 1934 úrskurðaði yfirmaður Réttardeildar Nasistaflokksins sem svo að þeim frímúrurum sem ekki hefðu af eigin frumkvæði yfirgefið stúkur sínar fyrir 30. janúar 1933 væri fyrirmunuð innganga í Nasistaflokkinn. Þennan sama mánuð kom fyrirskipun frá Hermanní Göring, þá

innanríkisráðherra Prússa, um að allar þýskar frímúrarastúkur yrðu leystar upp – aftur „sjálfviljugar“ – auk þess sem hann vildi að slíkar aðgerðir væru tilkynntar til hans og samþykktar af honum sjálfum. Um þetta leyti lentu margar stúkur víðsvegar um Þýskaland í árásum af hendi SS og SA sveita, ekki virðist þó sem hér hafi verið um skipulegar og miðstýrðar aðgerðir að ræða.

Aukinn þrýstingur meðal almennings og úti á vinnumarkaðnum gerði það að verkum að frímúrarar þurftu að velja um hvort þeir héldu tryggð

við stúkur sínar og reglu eða takmörkuðu verulega möguleika á eigin starfsframa í samfélaginu. Margir fyrrum frímúrarar sem sinntu opinberum störfum voru neyddir til að segja af sér eða fara á eftirlaun fyrr en til stóð. Í maímánuði árið 1934 bannaði svo þýska varnarmálaráðuneytið öllum hermönnum og borgaralegum starfsmönnum sínum aðgang að frímúrarastúkum.

Sumarið 1934, eftir að Heinrich Himmler og Reinhard Heydrich höfðu tekið við æðstu stjórn Gestapo (leynilögreglu þýska ríkisins), lokaði þýska lögreglan mörgum stúkum og starfsstúkum með valdi og gerði eignir þeirra upptækar, meðal annars bóka- og skjalasöfn þeirra.

Þann 28. október árið 1934 sendi Wilhelm Frick innanríkisráðherra frá sér fyrirskipun og yfirlýsingu þar sem frímúrarastúkur voru opinberlega skilgreindar fjandsamlegar ríkinu, og í kjölfarið var úrskurðað að eignir þeirra mætti gera löglega upptækar. Það var svo 17. ágúst árið 1935 sem Frick skipaði svo fyrir að allar frímúrarastúkur skyldu umsvifalaust leystar upp og eignir þeirra gerðar upptækar, undir yfirskini neyðarlaga sem sett voru á í kjölfar bruna þinghússins í Berlín.

Áróður nasista tengdi frímúrarar óhikað við gyðinga, og útbreitt tímarit Juliusar Strecher, *Der Stuermer*,

birti ítrekað skopteikningar og greinar sem reyndu að sýna fram á sameiginlegt og skipulagt samsæri gyðinga og frímúrarar.

Reinhard Heydrich, yfirmaður öryggislögreglunnar og njónnadeildarinnar SD (Sicherheitsdienst) var nánast með þráhyggju gagnvart frímúrarum, og taldi þá, ásamt gyðingum og pólitískum klerkum, ósvífustu og hörðustu óvini þýska ættstofnsins.

Árið 1935 lagði hann ríka áherslu á að útrýma ekki bara sýnilegum einkennum þessara ríkisóvina, heldur svæla úr hverjum Þjóðverja „óbein áhrif gyðingaandans,“ þar sem leifar af hugsunarhætti gyðinga, frjálslyndra og frímúrarar væri að finna í undirmeðvitund margra, sérstaklega þeirra sem tilheyrðu akademíska heiminum.

Svo langt gekk þessi áráttá að sérstök sveit var stofnuð innan SS öryggislögreglunnar til þess að stríða gegn frímúrarastarfi, deild II/111. Öryggislögreglan hafði sérstakan áhuga á þessarri baráttu, því margir innan raða hennar trúðu því að frímúrarar færu með pólitískt vald og mótuðu skoðanir almennings í gegnum völd sín yfir fjölmiðlum, og væru þannig í aðstöðu til þess að ýta undir stríð, borgaralega óhlýðni og byltingu.

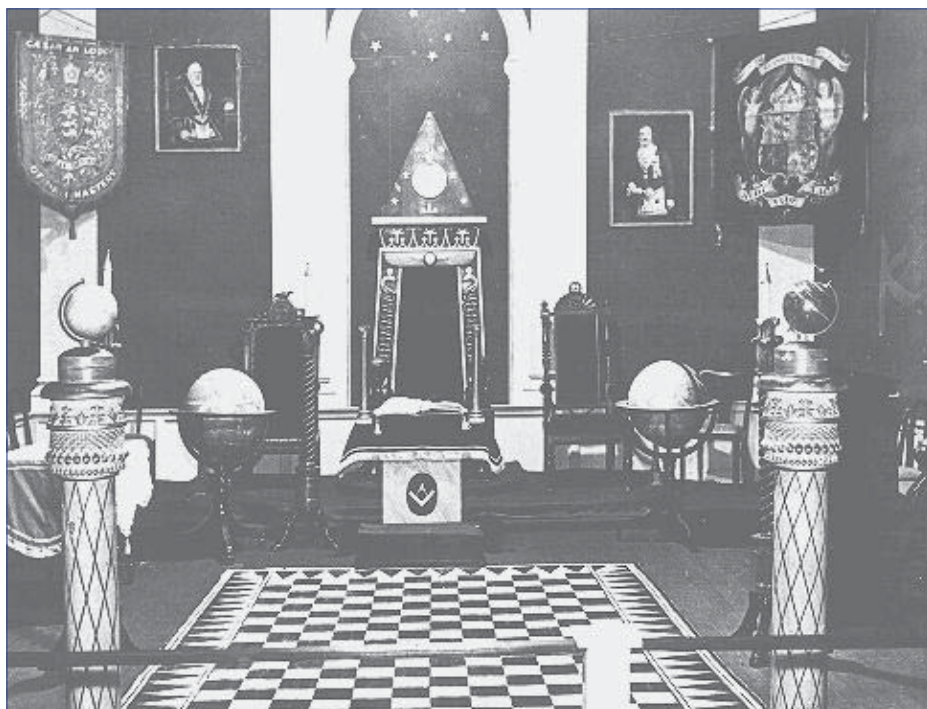
Á árunum 1937-1938 undirbjó Þýskaland sig undir stríð, og þá var eitthvað um tilslakanir gagnvart

þeim sem höfðu á einhverjum tíma stundað frímúrarastarf. Hitler náðaði háttsetta menn sem afneituðu fyrri skuldbindingum sínum við Frímúrararegluna í apríl 1938 og í opinberri stjórnsýslu var markvisst unnið að því að skoða stöðu þeirra sem orðaðir höfðu verið við frímúrarastarf sem sjálfstæð atvik, og meta ráðningar þeirra hverja fyrir sig, í stað fyrri stefnu um algert bann við þeim. Margir opinberir starfsmenn sem höfðu verið neyddir frá störfum voru þannig kallaðir aftur í þjónustu ríkisins eftir að stríðið hófst, og slakað var á banni við því að fyrrum frímúrarar mættu þjóna í Wehrmacht, þýska hernum, jafnvel í hærri stöðum. Enn var þó fyrrum frímúrarum almennt bönnuð aðild að sjálfum Nasistaflokknum, þótt einhverjar undantekningar hafi verið gerðar eftir 1938, bæði í Nasistaflokknum og jafnvel innan raða SS.

Allstaðar þar sem Þjóðverjar fóru um og hertóku lönd í Evrópu, leystu þeir upp frímúrarastúkur með valdi og gerðu eignir þeirra og skjöl upptæk. Eftir að stúku hafði verið lokað, var leitað um allt að listum yfir meðlimi, mikilvæg skjöl, skrautmuni og stúku-áhöld. Þeir hlutir sem gerðir voru upptækir voru sendir tilheyrandi stofnunum, yfirleitt Öryggisþjónustunni (SD, eða Sicherheitsdienst)

Hluti af áróðurs- og rögsherferð nasista og róttækra hægriafla gegn frímúrarum var skiplagning og uppsetning sérstakra áróðurssýninga í herteknum Evrópulöndum. Í október árið 1940 var slík sýning opnuð í hertekinni Parísarborg, og í Brussel árið 1941. Á þessum sýningum voru starfsáhöld og skrautmuni frímúrarar, sem stolið hafði verið eða gerð upptæk frá stúkum, notuð til að hæða frímúrarastarfið og byggja undir óvinsældir og jafnvel hatir í garð frímúrarar og allt reynt til þess að auka enn á ótta við meint samsæri gyðinga og frímúrarar, sem auðvitað var uppspuni frá rötum. Á stríðstímanum var því aukin heldur haldið statt og stöðugt fram, sérstaklega innan raða hersins, að gyðingar og frímúrarar hefðu hrundið styrjöldinni af stað, og bæru beina ábyrgð á stefnu Benjamíns Franklin, sem nafngreindur hafði verið sem frímúrarari.

Sum af stuðningsríkjum Þýskalands og herteknu svæðunum réðust einnig í sértækar aðgerðir gegn frímúrarum. Í ágúst árið 1941 kom til að mynda frá Vichy-stjórninni í

Frá áróðurssýningu nasista í Berlín árið 1941 um bresku Frímúrararegluna.

ALLT Í VEIÐINA

VEIÐIHORNID

Metnaður okkar er að þjónusta viðskiptavini af þekkingu og reynslu og tryggja þeim ánægjulega og árangursríka veiðiferð.

MUNIÐ VINSÆLU GJAFABRÉFIN OKKAR

SAGE

SIMMS

ZPEY

RON THOMPSON

REDINGTON

SCIERRA

okuma

Scientific Anglers

MAXIMA
Fishing Line

D·A·M

Hluti af áróðurs- og rógsherferð nasista gegn frímúrum var skiplagninng og uppsetning sérstakra áróðursýninga í herteknum Evrópulöndum. Í október árið 1940 var slík sýning opnuð í hertekinni Parísarborg, og í Brussel árið 1941. Þessi mynd er tekin fyrir utan frímúrarahúsið í Brussel árið 1941.

Frakklandi yfirlýsing um að frímúrarar væru ríkisóvinir og lögregluæftirlit með þeim var leyft. Stríðsýfirvöld í Frakklandi komu meira að segja upp spjaldskrá sem tilgreindi alla meðlimi Grand Orient de France, sem var leiðandi Frímúrararegla í landinu. Þessi skrá lifði stríðið af og var síðar varðveitt á örfilmi af Helfararsafni Bandaríkja.

Árið 1942 fékk Aldred Rosenberg leyfi Hitlers til að heyja „vitsmunalegt stríð“ gegn gyðingum og frímúrum. Hitler leyfði starfshópi Rosenbergs að gera upptæk og rýna í öll skjöl og gögn frímúrarar undir þýskri varðveislu til þess að búa hópinn betur til skipulagðs vitsmunalegs stríðs, sem nauðsynlegt þótti að heyja til að vinna algeran fullnaðarsigur í styrjöldinni. Starfshópurinn fékk fullan stuðning æðstu stjórnar hersins til starfa sinna.

Pegar Síðari heimsstyrjöldinni

lauk, komu bandamenn og Sovétmenn aftur höndum yfir gífurlegt magn gagna og skjala sem nasistar höfðu gert upptæk í gegnum árin. Meðal annars fundu sovéskir hermenn risastórt skjalasafn í Sílesíu í Austur-Pýskalandi á síðustu dögum stríðsins. Sovésk yfirvöld létu flytja allt þetta safn til Moskvu, þar sem skjölunum var komið fyrir í leynilegum hirslum.

Síðan kalda stríðinu lauk, hefur mikið af frímúraræfni og minjum verið skilað til upprunalda sinna, á meðan töluvert af þessum munum er enn í varðveislu í öðrum löndum.

Vegna þess að margir af þeim frímúrum sem handteknir voru á stríðsárunum voru einnig gyðingar og/eða meðlimir stjórnarandstöðuflokka, er ekki vitað með neinni vissu hversu margir frímúrarar höfnuðu í útrýmingarþúðum nasista eða urðu fyrir árásum eingöngu vegna þess að

þeir voru frímúrarar. Nokkrir fyrrum frímúrarar störfuðu þó með andspyrnuhreyfingum, og einhverjir voru handteknir og myrtir á meðan á síðari heimsstyrjöldinni stóð.

Þessi grein hefur verið þýdd, staðfærð og endursögð að hluta til. Hún birtist upprunalega á vefsíðu Helfararsafns Bandaríkja og er þar að finna á frummálinu í upprunalegri útgáfu:

United States Holocaust Memorial Museum: „Freemasonry under the Nazi Regime.“ Holocaust Encyclopedia.

<http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10007187>.

Pétur S. Jónsson

Regluheimilið – opnunartímar

Aðalskrifstofa Reglunnar Skúlagötu 55

alla virka daga kl. 10-12 og 14-16

Bókasafn Reglunnar Borgartúni 4

Opið til útlána og lesturs frá 20. sept. til 30. apríl, á mánudögum, þriðjudögum og miðvikudögum, kl. 17-18:30 og sunnudaga kl. 10-11:30

Bræðrastofa Borgartúni 4

Opið frá 20. sept. til 30. apríl, mánudaga-föstudaga, kl. 15-17 og sunnudaga kl. 10-12

Skjalasafn Reglunnar

Opið frá 20. sept. til 30. apríl, mánudaga-föstudaga, kl. 9:30-12:00

Minjasafn Reglunnar Borgartúni 4

Opið 20. sept. til 30. apríl á sunnudögum kl. 10-12

Minningarkort

Minningarkort Styrktarsjóðs Frímúrarareglunnar á Íslandi má panta á heimasíðu Reglunnar www.frimur.is, hjá aðalaskrifstofu í síma 510 7800 eða hjá bræðranefndum stúkna.

Arnór L. Pálsson
framkvæmdastjóri

Ísleifur Jónsson
útfararstjóri

Frimann Andrésson
útfararþjónusta

Jón G. Bjarnason
útfararþjónusta

REYNSLA · UMHYGGJA · TRAUST

Hugrún Jónsdóttir
útfararþjónusta

Guðmundur Baldvinsson
útfararþjónusta

Þorsteinn Elísson
útfararþjónusta

Ellert Ingason
útfararþjónusta

ÞEGAR ANDLÁT BER AÐ HÖNDUM

Önnumst alla þætti útfararinnar

ÚTFARARSTOFA
KIRKJUGARÐANNA

Vesturhlíð 2 · Fossvogi · Sími 551 1266 · www.utfor.is

Grand

RÁÐSTEFNUR OG VEISLUHÖLD

Hjá **Grand Hótel Reykjavík** leggjum við okkur fram um að bjóða bestu og tæknilega fullkonnustu ráðstefnuaðstöðu á landinu.

Á hótelinu er frábær aðstaða fyrir 6–450 manna ráðstefnur, 14 funda- og veislusalir og aðstaða fyrir stórsýningar og stórar og smáar veislur. Fjarfundir og beinar útsendingar.

Grand Hótel Reykjavík / Sigtúni 38 / 105 Reykjavík
Sími 5148000 / Fax 5148030 / www.grand.is / radstefnur@grand.is

Grand
HÓTEL
REYKJAVÍK

Þorsteinn G. A. Guðnason

Nýr stól- meistari Glitnis

Þann 12. febrúar sl. fór fram stólmeistarakjör í St. Jóh.st. Glitni. Kjörinn var br. Þorsteinn G. A. Guðnason og var hann settur í embættið af SMR Vali Valssyni þann 26. febrúar sl.

Þorsteinn fæddist í Reykjavík 29. janúar 1960, sonur hjónanna Guðna A. Þorsteinssonar og Hallgerðar Ástu Þórðardóttur. Hann útskrifaðist sem vélfræðingur 1983 og fljótlega að því loknu hóf hann störf hjá Skeljungu hf. Þar starfaði hann í tæp 20 ár, fyrst sem forstöðumaður hráefnasviðs og síðar stjórnaði hann nýsköpunar- og þróunarsviði. Frá árinu 2005 hefur hann verið framkvæmdastjóri Optima ehf.

Þorsteinn gekk í St. Jóh.st. Glitni 1998 og hefur starfað óslitið sem embættismaður stúkunnar frá 2000 sem v.Yst., v.Est., Yst., og Vm frá 2007 og í bræðranefnd í mörg ár.

Þorsteinn er kvæntur Ingigerði Þórðardóttir, mannauðsstjóra hjá Flugfélagi Íslands, og eiga þau 2 börn og 3 barnabörn.

Ljósmynd: Rafn Rafnsson

Regluheimilið í Reykjavík

Ljósmynd: Rúnar Hreinsson

Stefnumótun fyrir Frímúrararegluna

Framundan er aldarafmæli reglulegs frímúrarastarfs á Íslandi, sem jafnframt er aldarafmæli St. Jóh.st. Eddu. Af því tilefni hefur Stórmeistari Frímúrarareglunnar á Íslandi ákveðið að láta ráðast í stefnumótun fyrir Regluna, leggja mat á stöðu Reglunnar og framtíðarhorfur. Skal skýrsla um verkefnið liggja fyrir í árslok 2014.

Stefnumótunarstarfið fylgir Grundvallarskipan Frímúrarareglunnar og þeim trúnaði sem henni hæfir. Hún er sígild og óbreytanleg, markmið og helstu starfshættir. En ýmislegt annað er háð því hvernig staðið er að starfi og verkefni leyst af höndum.

Stefnumótunarnefnd stýrir verkefninu. Hana skipa br. R&K Jón Sigurðsson, DSM, formaður; br.r.p. Eiríkur Finnur Greipsson, br.r.p. Guðmundur Kr. Tómasson, br.r.p. Gunnar

Þórólfsson og br.r.p. Kristján Jóhannsson.

Leitast verður við að gefa sem flestum bræðrum tækifæri til þátttöku. Myndaðir verða hópar bræðra til álitsgjafar, upplýsingaöflunar og rýni. Efnt verður til rafrænna skoðanakannana, og til greiningar á styrkleikum, veikleikum, ógnunum og tækifærum. Einnig verður leitað til bræðra með sérþekkingu og reynslu af stefnumótun.

Opnaður verður netvettvangur fyrir bræður til að fylgjast með og tjá sig. Auk þess verður leitað til Stm. St. Jóh. og St. Andr.stúknanna.

Áhugasamir bræður eru beðnir að gefa sig fram á netvettvanginum eða við stefnumótunarnefnd.

Jón Sigurðsson, DSM

Fagmennska í fasteignaviðskiptum
Sími 511-1555

Síðumúla 21 (Selmúlamegin) • 105 Reykjavík • Sími 511 1555 • fbj@fbj.is • www.fbj.is

Ljósmynd: Guðmundur Skúli Viðarsson

Útförin

Vilji einhver afgerandi fullvissu um hvað skiptir mestu máli að við gerum við þann takmarkaða tíma sem við höfum á jörðinni, þá eru fáir viðburðir eins vel til þess fallnir og útfarir.

Þessi fullyrðing kann kannski að hljóma undarlega.

En þar sem við sitjum innan um vini, ástfólk og annað samferðafólk þeirra sem frá eru horfnir, er deginum ljósari sú staðreynd að það sem skilgreinir okkur sem manneskjur er tómarýmið sem verður eftir þegar við erum ekki lengur til staðar. Bros sem við sjáum ekki oft og hlýja sem við verðum héðan í frá að láta okkur nægja að muna.

Útför er ekki bara tækifæri til að hylla líf þeirra sem kveðja og þakka fyrir okkur, hún er líka afbragðs tækifæri til að minna okkur á fyrir hvað og hvernig við lifum sjálfir.

Við útför góðs félaga fyrir ekki svo löngu hugsaði ég með mér, eins og við gerum eflaust allir á einhverjum tíma, hvernig verður mín minnst að mér látnum? Hvaða fótspor skil ég eftir á meðal annarra? Auðvitað er það oft en ekki svo að við útför leggjum við áherslu á að vegsama kosti þeirra látnu, galla þeirra látum við vera að tíunda við slík tækifæri.

En þrátt fyrir það var í þessari útför af nógu að taka, þrátt fyrir að lífsleiðin hafi verið styttri en við vinirnir hefðum kosið, þá skorti ekki góða hluti að segja.

Og það voru ekki ýkjur eða hálfur sannleikur.

Stóri lærdómurinn er þessi: Við þessa síðustu kveðju er ekki minnst á hversu miklum veraldlegum auðæfum við höfum náð að sankna að okkur, né heldur hvað við höfum verið duglegir að vinna eftirvinnu.

Hvort við áttum stóran jeppa, eða glæsilegan sumarbústað skiptir engu máli þegar farið er yfir það sem skipti máli á lífsskeiði okkar, heldur hvernig manneskjur við vorum, og hvað við náðum að gefa af okkur til samferðafólks okkar.

Hvort við stóðum vörð um það sem skipti okkur máli, hvort við iðkuðum dyggðir í raun og veru, frekar en bara í tali, hvort við einbeittum okkur af því að ganga í augun á öðrum með því að safna veraldlegu þrjáli frekar en að augða anda okkar og fólksins í kringum okkur.

Við vitum að orðstír deyr aldregi, hveim er sér góðan getur.

En hann þarf að byggja upp með góðu verki og einlægum ásetningi, og til að fullkomna þá vinnu endist okkur ekki ævin, sama hversu lengi við fáum að lifa.

Og góðu fréttirnar eru að við þurfum ekki að deyja til þess að við náum að lýsa upp nærveru þeirra sem standa okkur nærri.

Þar nægir ásetningur okkar og vilji.

Pétur S. Jónsson

Valur Valsson, Stórmeistari Frímúrara- reglunnar á Íslandi, sjötugur

Valur Valsson, Stórmeistari Frímúrara-reglunnar á Íslandi, varð sjötugur þann 11. febrúar sl. Af því tilefni var efnt til söfnunar meðal frímúrara-bræðra honum til heiðurs. Að ósk Vals rann féð til Frímúrarasjóðsins, sem hefur það hlutverk að styðja við ýmis góðgerðarmálefni utan Reglu-starfsins.

Víðtæk þátttaka var í söfnun-inni og safnaðist vegleg fjárhæð í Frímúrarasjóðinn.

Ljósmynd: Bjarni Ómar

Sigling út Eyjafjörð á Jónsmessu 2008. Hjónin Lilja Bolladóttir og Valur Valsson.

Ljósmynd: Bjarni Ómar

Mikilvægur Styrktarsjóður bágstaddra bræðra

Frímúrarareglan er bræðralag sem vill láta gott af sér leiða, bæði út á við og inn á við. Í síðasta tölublaði Frímúrarans var rætt við velunnara Reglunnar, Bent Scheving Thorsteinsson, sem sagði þá að fremur en kynningu á sjálfum sér vildi hann nefna Styrktarsjóð bágstaddra bræðra, sem hann hafði haft forgöngu um að stofna: „Sjóðurinn er mikilvægur en of lítið kynntur.“

Tilgangur sjóðsins er „að styrkja bágstadda bræður eða sjúka innan Frímúrarareglunnar á Íslandi, eiginkonur þeirra eða sambúðarkonur og börn,“ eins og segir í skipulagsskrá hans. Hann hefur í tvígang verið kynntur St. Jóh. stúkunum með kynningarbréfi og Frímúrarinn vekur með ánægju frekari athygli á honum.

„Órloð hefur á misskilningi um að sjóðurinn sé bundinn við bræður í ákveðnum stúkum eða stúku,“ segir Bent. „Svo er ekki.“

Sjálfbær sjóður

Bent var formaður sjóðsins frá stofnun hans í lok árs 2002 en lét að eigin ósk af störfum í fyrra og við keflinu tók Þorsteinn Eggertsson sem sat einnig í fyrstu stjórninni.

„Frá stofnun sjóðsins hafa verið veittir styrkir að fjárhæð 2.475.000 króna,“ segir Þorsteinn, þegar Frímúrarinn spurðist fyrir um að stöðu sjóðsins. „Eigið fé sjóðsins þann 30. júní 2013 nam 14.930.133 krónum.“

Stofnframlag Bents til sjóðsins var hlutafé í Líf hf. að nafnverði kr. 1.500.000, en að matsvirði 30. desember 2002 kr. 8.100.000. Á árinu 2004 var talið að framlagið væri ekki nægilegt miðað við ávöxtunarkröfu þess tíma og gaf stofnandinn eina milljón króna til viðbótar, sem talið var nægja til þess að sjóðurinn gæti dafnað og staðið undir hlutverki sínu.

„Sjóðurinn er sjálfbær,“ segir Bent.

Tekjur sjóðsins eru vaxtatekjur höfuðstóls sem og gjafir til hans. Heimilt er að ráðstafa úr sjóðnum að

Tilgangur sjóðsins er „að styrkja bágstadda bræður eða sjúka innan Frímúrarareglunnar á Íslandi, eiginkonur þeirra eða sambúðarkonur og börn.“

Ljósmynd: Guðmundur Skúli Viðarsson/Rúnar Hreinsson

jafnaði þremur fjórðu hlutum tekna ársins á undan.

Fyllsta trúnaðar gætt

„Úthlutað er úr sjóðnum eftir að styrkbeiðnir berast, oftast fyrir milli-göngu Stólmeistara stúkna og/eða að tillögum bræðranefnda stúkna,“ segir Þorsteinn. „Að sjálfsgöðu er farið með allar styrkbeiðnir sem algert trúnaðarmál.“

Í upphaflegri stjórn sjóðsins sátu

háttuppl. br. r.p. HMR Bent Scheving Thorsteinsson, formaður; hæstuppl. br. R&K r.k. Jóhann Ágústsson, fyrrv. FHR og ÁMR, meðstjórnandi og háttuppl. br. r.p. Þorsteinn Eggertsson. Nú skipa stjórnina hæstuppl. br. R&K r.k. Þorsteinn Eggertsson St.R., formaður; háttuppl. br. r.p. Gunnar Þórólfsson, Stm., St. Jóh.st. Eddu, ritari stjórnar og uppl. br. Gunnar Sch. Thorsteinsson, meðstjórnandi.

Þór Jónsson

Ljósmyndasafnið

Ljósmynd: Vigfús Sigurgeirsson

Ljósmyndasafn Reglunnar býr yfir mörgum gullmolanum úr sögu Frímúrarareglunnar á Íslandi. Hér má sjá tvo þeirra en þetta eru ljósmyndir sem teknar eru á Þingvöllum sumarið 1951. Í tengslum við stofnun Frímúrarareglunnar á Íslandi og þar með aðskilnaðinn frá þeirri dönsku var meðal annars farin ferð til Þingvalla. Þangað fóru bæði íslenskir og danskir bræður og Stm. dönsku Reglunnar, Frode Rydgaard, hélt meðal annars eftirminnilega ræðu við Lögberg. Ferðin til Þingvalla þótti vel heppnuð og í þeim anda vináttu og bræðralags sem einkenndi samskipti íslenskra og danskra bræðra á þessum tímamótum.

Ljósmynd: Vigfús Sigurgeirsson

Gömul stúkumerki

Minjasafn Reglunnar geymir marga merkilega muni, þar á meðal gömul, erlend stúkumerki. Saga þeirra er að mörgu leyti merkileg og vert að gefa þeim gaum, öll hafa þau einhverja sögu að segja.

Fyrsta stúkan sem stofnuð var í Kaupmannahöfn 11. nóvember 1743 bar heitið St. Martin, stofnuð á dánardegi heilags Martins frá Tours en hann er verndari húsdýra og betlara. Árið 1749 var stofnuð í Noregi stúkan St. Olai en St. Martin var móðurstúkan hennar, og voru fleiri stúkur stofnaðar í kjölfarið í Noregi. Önnur stúkan sem stofnuð var í Danmörku var St. Jóh. stúkan Zorobabel en hún sameinaðist St. Martin 1767 og fékk nafnið Zorobabel til Nordstjernen. Árið 1778 varð til stúkan Friderich zur Gekrönten Hoffnung, en hún sameinaðist Zorobabel til Nordstjernen 1855 sem þá fékk sitt núverandi nafn Zorobabel og Frederik til det Kronede Haab, sem í daglegu tali kallast Z & F. Út frá Z & F er Danska Frímúrarareglan stofnuð. Z & F er einnig móðurstúka

Ljósmyndir: Guðmundur Skúli Viðarsson

Eddu á Íslandi, en bræður sem stofnuðu Eddu voru flestir teknir inn í Z & F, sem enn er starfandi í Kaupmannahöfn.

Núverandi stúkumerki Z & F er

sett saman úr merkinu sem Zorobabel hafði, 7 arma stjarna með geisla í millum og merki Frederik til det Kronede Haab sem hafði stafinn F á akkeri.

Aðstaða minjasafnsins. Safnið er opið á sunnudögum kl. 10-12 frá 20. september til 30. apríl.

Ljósmynd: Kristján Maack

Frá Minjasafni Reglunnar

Einar Thorlacius
minjavörður

Fagmennska í fyrirrúmi

*Góð
þjónusta
í 60 ár*

Háaleitisbraut 58-60 + Sími 553 1380
www.bjorg.is

Íslenskt handverk.

Tvar Þ. Björnsson.

Básbryggja 51
110 Rvk.
Gsm. 899-9760

8° þykkir.

JB hringar
sem eru númeraðir.

Brjóstnappar
Sérsmíðaðir.

Ermahnappar.

Brjóstnappar.

Ermahnappar.

Gennemført kvalitet og service!

Autoriseret forhandler af:
WKC Sollingen
Eton Shirts
Chesterfields
Aleisa Chapeau Claque
Taylor Of Old Bond Street
Ahmet Çövm
Zoffoli

Resolute
Panama Hats Ecuador
Egen produktion
Og mange flere.....

Hiram.dk

KUNDESER VICE@HIRAM.DK TLF. 51 51 97 97

Mødrehjælpen VI STØTTER MØDREHJÆLPEN

BEKLÆDNING • BØGER • GAVEARTIKLER • HERREVÆRELSET • SMYKKER • SVÆRD

Maður er manns gaman á Stórhátíð.

Ljósmynd: Jón Svararsson

Fjöldmenn Stórhátíð 2014

Stórhátíð Frímúrarareglunnar á Íslandi var haldin 20. mars sl. og var hún að venju vel sótt. 238 bræður sátu hátíðina, sem haldin er á VIII. stigi Reglunnar og var fundarsalurinn þétt setinn eins og fyrri ár. Venja er að halda Stórhátíð um vorjafndægur þegar dag tekur að lengja og því vel við hæfi að hefja nýtt Regluár með slíkum fundi.

Auk hefðbundinna starfa fluttu br. Kristján Þórðarson, IVR, skýrslu um starfsemi liðins starfsárs, sem og br. Kristján Sigmundsson, FHR og Þorsteinn Eggertsson, St.R. Valur Valsson, SMR, flutti ræðu á fundinum sem og séra Örn Bárður Jónsson, ÆKR. Var gerður góður rómur að ræðunum og er óhætt að segja að bræðurnir hafi fengið ýmislegt til að hugsa um og melta.

Á Stórhátíð er jafnan tilkynnt

um breytingar á skipan embættanna en sá háttur er nú hafður á að þær eru birtar á heimasíðu Reglunnar, sem

og í Frímúrararanum og má sjá helstu breytingar á næstu opnu.

Ljósmynd: Jón Svararsson

Eiríkur Hreinn Helgason og Kristján Jóhannsson sungu á Stórhátíð við undirleik Jónasar Þóris Þórissonar.

Frá Stjórnstofu

Breytingar á embættum í Landsstúkunnni, Stúartstúkunnni á Akureyri og Ráðum Reglunnar á Stórhátíð 2014

Landsstúkan, embættisskipan

- Háttupplýstur br. r.p. Halldór S. Magnússon, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti Yf. Stú.M.
- Háttupplýstur br. r.p. Róbert W. Jörgensen, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna er hér með leystur frá embætti Y.Yf.Stv. jafnframt er hann skipaður til þess að gegna embætti Yf. Stú.M.
- Háttuppl. br. r.p. Skarphéðinn Magnússon er hér með skipaður til að gegna embætti E. Yf. Stv.
- Háttuppl. br. r.p. Þorsteinn S. Pétursson er hér með skipaður til að gegna embætti Y.Yf. Stv.
- Upplýstur br. Hannes Guðmundsson er hér með skipaður til að gegna embætti Y. Yf. Stv.
- Háttuppl. br. r.p. Guðjón Sigurbjörnsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti Yf. Sm.
- Háttuppl. br. r.p. Bogi Magnússon er hér með skipaður til að gegna embætti Yf. Sm. Jafnframt er hann leystur frá embætti E.Sm.
- Háttupplýstur br. r.p. Matthías Árni Jóhannsson er hér með skipaður til þess að vera áfram Skjaldarvörður Reglunnar til Stórhátíðar 2018.
- Háttuppl. br. r.p. Helgi Ívarsson er hér með skipaður til að gegna embætti Ev. R. til Stórhátíðar 2018.
- Háttupplýstur br. r.p. Magnús Ketilsson, er hér með leystur frá embætti Búningavarðar Reglunnar en jafnframt skipaður til að vera E.Ev.
- Háttuppl. br. r.p. Hreggviður Daníelsson er hér með skipaður til að vera E.Sm. Jafnframt er hann leystur frá embætti Y.Sm.
- Háttuppl. br. r.p. Andrés Sigurðsson er hér með skipaður til að vera Y.Sm. Jafnframt er hann leystur frá embætti A.Sm.
- Háttuppl. br. r.p. Matthías G. Pétursson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti A. Stú. M.
- Háttuppl. br. r.p. Jón P. Einarsson er hér með skipaður til að gegna embætti Stú. M. Jafnframt er hann leystur frá embætti E.A. Stú.
- Háttupplýstur br. r.p. Snorri Egilson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með skipaður til að gegna embætti Fylgdarmanns Stórmeistarans til næstu Stórhátíðar.
- Háttupplýstur br. r.p. Jónas Þórir Þórisson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með skipaður til að vera Söngstjóri til næstu Stórhátíðar.
- Háttuppl. br. r.p. Hilmar Guðbjörnsson er hér með skipaður til að gegna embætti E. Stú.
- Háttuppl. br. r.p. Sigvaldi P. Gunnarsson er hér með skipaður til að gegna embætti E. Stú.
- Háttuppl. br. r.p. Haukur Guðjónsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti Y.A.Stú.
- Háttuppl. br. r.p. Jón Þ. Gíslason, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti E.A. Stú. Jafnframt er hann skipaður til að gegna embætti Y. Stú.
- Háttuppl. br. r.p. Örn Þór Arnarson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti A. Sm.
- Háttuppl. br. r.p. Páll Reynisson, er hér með leystur frá embætti A. Sm. að eigin ósk.
- Háttuppl. br. r.p. Ásgeir Ásgeirsson er hér með leystur frá embætti A.Sm. að eigin ósk.
- Upplýstur br. Guðmundur Egill Ragnarsson er hér með leystur frá embætti A. Sm.
- Hæstlýs. br. Ólafur Vigfússon er hér með skipaður Sm.
- Hæstlýs. br. Carl D. Tulinius er hér með skipaður Sm.
- Hæstlýs. br. Þráinn Ómar Svansson er hér með skipaður Sm.
- Hæstlýs. br. Reynir Einarsson er hér með skipaður Sm.
- Upplýstur br. Sverrir K. Marinósson er hér með skipaður Sm.
- Upplýstur br. Valdemar Steinar Jónasson er hér með skipaður Sm.
- Hæstlýs. br. Kristóbert Óli Heiðarsson er hér með skipaður Sm.
- Háttuppl. br. r.p. Sigurberg Guðjónsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti A.R.

33. Upplýstur br. Ólafur Friðrik Ægisson er hér með skipaður til að gegna embætti R.
34. Jón Friðsteinsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með skipaður til þess að vera áfram Skrásetjari til næstu Stórhátíðar 2018.
35. Hæstlýs. br. Ámundi Sigurðsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti A. Skdv. R.
36. Hæstlýs. br. Kjartan Ólafur Sigurðsson er hér með skipaður til að gegna embætti A.Skdv. R. til Stórhátíðar 2018.
37. Háttuppl. br. r.p. Einar Esrason er hér með skipaður til að gegna embætti A.Skdv. R. til Stórhátíðar 2018.
38. Háttuppl. br. r.p. Magni Sigurhansson er hér með skipaður til að gegna embætti Y.Ev.
39. Háttuppl. br. r.p. Jónas Helgason er hér með skipaður til að gegna embætti A.Ev. til Stórhátíðar 2018.
40. Háttupplýstur br. r.p. Helgi Victorsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna er hér með leystur frá embætti A. Búv.
41. Háttupplýstur br. r.p. Brynjólfur Halldórsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá stöfrum A.Búv. en jafnframt skipaður til að vera A.Ev.
42. Háttupplýstur br. r.p. Kristján Helgi Jóhannsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti A.Búv. en jafnframt skipaður til að vera A.Ev.
43. Háttuppl. br. r.p. Guðmundur B. Sigurgeirsson, sem náð hefur hámarks starfstíma embættismanna, er hér með leystur frá embætti A.Búv. en jafnframt skipaður til að vera A.Ev.
44. Háttuppl. br. r.p. Birgir B. Svarsson er hér með skipaður til að vera A.Ev.

45. Háttuppl. br. r.p. Sigurður Hallur Stefánsson er hér með skipaður til að gegna embætti A.S.
46. Háttlýsandi br. Friðrik Vignir Stefánsson er hér með skipaður til að gegna embætti A.S.

Stúartstúkan á Akureyri

47. Háttuppl. br. r.p. Skarphéðinn Magnússon er hér með leystur frá embætti E.Yf.Stv.
48. Háttupplýstur br. r.p. Ragnar Jóhann Jónsson er hér með leystur frá embætti Y.Yf.Stv. og jafnframt skipaður til að vera E.Yf.Stv.
49. Upplýstur br. Lárus Gunnlaugsson er hér með skipaður til að vera Y.Yf. Stv.
50. Háttuppl. br. r.p. Gylfi Guðmarsson er hér með leystur frá stöfum E.Stú.
51. Háttuppl. br. r.p. Þórður Harðarson er hér með leystur frá embætti A.Fh.
52. Upplýstur br. Gunnar Sturla Gíslason er hér með skipaður til að gegna embætti E.Stú.
53. Upplýstur br. Júlíus Jónsson er hér með skipaður til að gegna embætti A.Fh.
54. Háttuppl. br. r.p. Jón M. Þengillsson er hér með leystur frá embætti A.E.Stú. að eigin ósk.
55. Upplýstur br. Gísli Bergsson er hér með skipaður til að gegna embætti A.E.Stú.
56. Upplýstur br. Sigurður Pálsson er hér með skipaður til að gegna embætti A.Y.Stv. Jafnframt lætur hann af embætti A.R.
57. Háttuppl. br. r.p. Rögnvaldur Reynisson er hér með leystur frá embætti A. Sm.
58. Hæstlýs. br. Steinmar Rögnvaldsson er hér með skipaður til að gegna embætti A.Sm.
59. Háttuppl. br. r.p. Ellert Guðjónsson er hér með leystur frá embætti Bv. að eigin ósk.
60. Háttuppl. br. r.p. Sigurður Pálma-son er hér með skipaður til að gegna embætti Bv.

Ráð Reglunnar:

Fjárhagsráð

61. Háttuppl. br. r.p. Hilmar Guðbjörnsson er hér með skipaður til að eiga sæti í Fjárhagsráði til Stórhátíðar 2016.

Stúkuráð

62. Háttuppl. br. r.p. Jónas Gestsson er hér með skipaður til að eiga sæti í Stúkuráði til Stórhátíðar 2016.
63. Háttuppl. br. r.p. Guðmundur Kr. Tómasson er hér með skipaður til að eiga sæti í Stúkuráði til Stórhátíðar 2016.
64. Upplýstur br. Steingrímur Sævarr Ólafsson er hér með skipaður til að eiga sæti í Stúkuráði til Stórhátíðar 2016.

Fræðaráð

65. Háttuppl. br. r.p. Snorri Egilson er hér með skipaður til að eiga sæti í Fræðaráði til Stórhátíðar 2016.

Styrktarráð

66. Háttupplýstur br. r.p. Sigurður Halldórsson er hér með skipaður til að eiga sæti í Styrktarráði til Stórhátíðar 2016.
67. Upplýstur br. Sigurbór Ch. Guðmundsson er hér með skipaður til að eiga sæti í Styrktarráði til Stórhátíðar 2016.
68. Upplýstur br. Flosi Sigurðsson er hér með skipaður til að eiga sæti í Styrktarráði til Stórhátíðar 2016.
69. Hæstlýsandi br. Skúli Skúlason er hér með skipaður til að eiga sæti í Styrktarráði til Stórhátíðar 2016.

I.V. R.

www.3frakkar.com HJÁ ÚLFARI

mbl.is

www.kjarnafaedi.is

Bananar ehf.
www.bananar.is

Ekran
www.ekran.is

Þínar þarfir - okkar þjónusta.

www.holdur.is

Útrás
Smíðja
-allt úr stáli-
Sími 461 2911 - www.utras.is

TENGIR
- framtíðin er ljós
www.tengir.is

www.norlandair.is

GRAND
ÞVOTTUR EHF
preben@thvottur.is

RAFHEYRI
alltaf í studí!
www.rafeyri.is

**Gröfupjónusta
Barða Ön.**

Hafrafelli, Ísafirði
Sími 892 0429

JAKOB VALGEIR EHF.
Grundarstíg 5
Sími 894 7584

**Pípulagningarþjónusta
Bolungarvíkur**

Hafnargötu 116, Bolungarvík
Sími 893 4063

Verzlun Bjarna
Eiríkssonar

Hafnargötu 81, Bolungarvík
Sími 456 7300

**LOFT
ORKA**
Í BORGARNESI EHF

SMÍÐJUVÖLLUM 6
AKRANES - Sími 431 3022

Akranesi

Minni-Borg, 801 Selfoss
S. 486-4408

Nesey ehf

ICECOOL ehf. á Íslandi

Breytingaverkstæði
Gagnheiði 51
800 Selfoss
Gunnar Egilsson
gunni@icecool.is
w.w.icecool.is
s: (354+) 862-2261 og 482-1361

SKYRTUTILBOÐ!
350 kr. skyrtan
 – ef komið er með þrjár eða fleiri í einu.

SVANHVÍT
 Efnalaug - Þvottahús

Sími 511 1710 • www.svanhvit.is

Heyrnartæki sniðin að þínum þörfum

ÓKEYPIS
HEYRNAR
MÆLING!

HEYRNARSTÖÐIN

Læknastöðin, Kringlunni • Sími 568 7777 • heyrnarstodin.is

**Minningarkort
bræðranefndar fást á www.frmr.is**

FASTEIGNASALAN
Á R B O R G I R

Vörðufell
BYGGINGAVERKTAKAR
 vordufell@simnet.is • vordufell.is

prentmet
 Suðurlands
 HRADÞJÓNUSTA

Hjólbarðþjónusta Magnúsar

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Selfossi

PALLI EGILS EHF.

Hrísholti 23, Selfossi
 Sími 893 1223

HÚSEY ehf.
 Teikni- og verkfræðistofa

Sími: 898-9199 / Netf.: husey@internet.is

Vinnustofa: Austurvegi 4, Selfossi

HÚSA

FASTEIGNASALA

- heilsugar um þinn bag -

Sigurberg Guðjónsson hdl,
 löggiltur fasteignasali
 sími 899-3969

Dagurinn er bara allt annar

Ota haframjölið er framleitt úr 100% sérvöldum höfrum sem eru flokkaðir, valsaðir og síðan ristaðir til að auka enn á bragðgæðin. Hafragrautur úr Ota Solgryn.

er einfaldur og hollur morgunverður með háu hlutfalli af fjölsykrum, trefjaríkur og mettandi og dugar þér langt inn í daginn.

OTA SOLGRYN

Svartifoss frá Michelsen

Kynnum með stolti nýju fossalínuna frá Michelsen. Íslensk hönnun innblásin af stórbrotinni náttúru og glæsilegum fossum.

Úrið Svartifoss er gert úr hágæða ryðfríu stáli með svartri húðun og handgerðri skífu. Handtrekkt svissneskt úrverk, sett saman og fullklárað af fjórðu kynslóð Michelsen úrsmiða. Úrið er fáanlegt með mismunandi ólum þ.á.m. íslensku hlýraróði.

MICHELSEN

ÚRSMÍÐIR SÍÐAN 1909